

ניתן לצלם לזיכוי הרבים

בעזהשי"ת

מאמר סוד הקל וחומר

על פי פרד"ס התורה

מתוך הספרים "סוד החשמל"

לכבוד נישואי בתי בלומא תחי'
עב"ג הבה"ח יעקב יהודה לוי ני"ו
יהי רצון שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני
התורה והיראה

ירושלים אור לז"ך שבט תשע"ז

תוכן הענינים

עין בגימטריא קל

ענין הקל וחמר הוא ברור הניצוצות שהם בסוד ק"ל מתוך החמ"ר.

רבי עקיבא הלך ללמוד תורה בכח קל וחמר.

חזקיהו נכשל בקרי באותה בחינה של חטא אדם הראשון בק"ל שנים.

למד דן קל וחמר שגרם לאדם הראשון לבטל את הפרישות מחנה
לאחר ק"ל שנים.

הקל וחמר הוא שרש הגאולה העתידה.

מרים אמרה לאביה 3 קל וחמר על מנת שיחזיר את יוכבד.

"ואביה ירק ירק בפניה" מפאן לומדים את כל דין קל וחומר בתורה.

קל וחמר בן קל וחמר, בן בנו של קל וחמר.

דבר ה' למשה "של נעליך" היה לרמז לו לפרוש מאשתו בבחינת מצות
חליצה.

נשאו דשאים קל וחמר בעצמן.

החמורה שבחמורות, והקלה שבקלות.

בן סורר ומורה.

לפי הזהר היה חסרון במשה רבנו שפרש מאשתו.

ברור הק"ל בגלות מצרים.

הק"ל קשור למשק"ל.

מלקות מלשון קל.

עין בגימטריא קל.

מובא ב'שער הכונות' להאריז"ל (ר"ה ח"ב ע' רע) שספירת הבינה משפיעה ר"ס אורות כמנזן ב' פעמים ק"ל, ק"ל אחד לוקח היסוד שהוא בחינת אות ו' ונהיה קול, וק"ל אחד לוקחת המלכות שהיא בחינת אות ה', ונהיה קל"ה, בסוד דעתן של נשים קלה. וכן מובא בפרע"ח להאריז"ל (קריאת שמע ע' רד) ש'עין בגימטריא קל, ושתי עינים מרמזות על שתי בחינות ק"ל, והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א ש'ק"ל נרמז בדקל המסמל את היסוד. וכן ק"ל נרמז בקליטת הזרע אצל הנקבה. וכן יש רמז בכתוב (ש"ב ו, כ) "ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה: ולמיכל בת שאול לא היה לה ילד עד יום מותה". היינו בגלל שזלזה בדרך המלך שהקל את כבודו לשם שמים, ונעשה שלא נקלט הזרע אצלה.

מובא ב'שער מאמרי רשב"י' להאריז"ל (אדרא זוטא) ודע כי משה רבינו עליו השלום זכה אל הדעת העליון וזה מה שכתוב "וירא ה' כי סר לראות", שהם שבעה הבלים האלו אשר כלם הם בגימטריא כמנזן ס"ר. ומכאן נמשך המן לישראל שנאמר בו "הנני ממסיר לכם לחם מן השמים" ונאמר עליו "ונפשנו קצה בלחם הקלקל". וקלקל בגימטריא ס"ר, והנה משה לבדו הוא אשר זכה להוריד הדעת הזו אל נוקבא דז"א ונעשה בה בחינת דעת ק"ל בסוד דעתן של נשים קלה, כי ר"ס הוא בגימטריא קלק"ל שהם שתי פעמים ק"ל, וק"ל האחד נשאר למעלה בדעת הז"א, וק"ל השני יורד למטה בנוקביה ונעשה לה דעת קל. ורואים ששתי בחינות הק"ל שרשן בספירת הדעת שרש התפארת, ושתיהן התגלו אצל משה במן שהוריד לישראל שנקרא לחם הקלקל בסוד ב' פעמים ק"ל, והאור הזה התגלה למשה גם בסנה בפסוק "וירא ה' כי סר לראות", כי

ס"ר בגימטריא ב' פעמים ק"ל שהם כנגד שתי עינים שבהם משה "סר לראות". והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שסריס נקרא סריס לרמז שיש לו פגם בס"ר בגימטריא ב' פעמים ק"ל שבדעת, שאינו יכול להשפיע. וכן אדם שפורש מאשתו הוא בעצם סר ממנה.

בִּיְתֵר עמק נראה לבאר את ענן הק"ל דמובא בספר 'נהר שלום' לרש"ש (מג.) דע כי ע"ן בגימטריא ק"ל וכל בחינה שם ק"ל הוא בעינים, ונודע כי הוא ג' בחינות שהם ע"ב ק"ל נ"ח וזה ענינם, הנה מן הע"ב נעשים העפעפים שהם בחינת העבים הסוגרים על העינים למנוע הראות, וזה סוד "עבים סתר לו ולא יראה", גם זה סוד "בעב הענן" שהוא ע"ב של העפעפים, ומן הק"ל נעשים העינים בעצמם כי עין בגימטריא ק"ל, ומן הנ"ח נעשה בת עין שבתוך העין. והענן הוא כי שרש ק"ל הוא ע"ב כנודע ולכן אם תסיר שרשו שהוא ע"ב ישאר כמלוי לבד שהם נ"ח. נמצא כי בת עין נקראת נ"ח, וזה סוד "ויאמר ה' מסיני בא" ר"ת בגימטריא נ"ח ומלת "ויאמר" בעצמה היא אותיות 'ומאיר', וזה סוד 'ומאיר לאישון בת עין' כי בת עין הנקרא נ"ח היא המאירה את העין. ומובא ב'שער הכונות' להאריז"ל (פסח א) ודע כי ישאל שהיו באותו הדור של שעבוד מצרים היו בחינת אותם הנצוצות של קרי שהוציא אדם הראשון באותם ק"ל שנים עד שלא נולד שת. וכבר נתבאר אצלנו בדרוש שכבינת הלילה כי ניצוצות הקרי הם חשובות מאד וקדושות אלא שיוצאים ומתערבים בקלפות וצריכים ברור אחר ברור לתקנם. ובזה תבין טעם נכון למה נגזר עליהם אותו השעבוד הקשה שאין כמותו. ורואים שענן הק"ל הוא העין בעצמה, והיא נמצאת בתוך עפעפים שהם סוד שם ע"ב, ובתוך הק"ל יש את הבת עין הנקדה הפנימית שהיא בסוד נ"ח.

ענין הקל וחמר הוא ברור הניצוצות שהם

בסוד ק"ל מתוך החמ"ר.

לפי זה נראה לבאר הזהר (בראשית כז.) "וימרו את חיהם בעבדה קשה", בקושיא, "בחמר" בקל וחמר, "ובלבינים", בלבון ההלכה, "ובכל עבדה בשדה", זה ברייתא, "את כל עבדתם" זה משנה. הזהר מרמז שכשם שעבודת ברור הניצוצות בגלות מצרים היתה על ידי עבודה קשה, חמר, לבנים, בגשמיות כפשוטו, כך אפשר בכל הגליות לברר ולהעלות ניצוצות על ידי קושיא, קל וחמר, לבון הלכה, משנה וברייתא, והזהר מוצא רמז לכל אלו בענינים שהיו במצרים שאותו סוג של ניצוצות שהעלו המצרים על ידי העבודה הקשה, אנוחנו מעלים על ידי הקושיא, ואותו סוג שהם העלו על ידי חמר כפשוטו, אנוחנו מעלים על ידי קל וחמר. ונראה שענין הקל וחמר הוא ברור הניצוצות שהם בסוד ק"ל מתוך החמ"ר בגימטריא אברהם שמסמל את החסדים של שם ע"ב, כפי שאומר הרש"ש שהעין שהיא סוד ק"ל מסתתרת בתוך הע"ב שהוא סוד העבים והעפעפים שסוגרות עליה. וכן ברור הק"ל נעשה בזמן היחוד כשמבררים ק"ל אחד מתוך שנים שיש בדעת להשפיע לנקבה, וטפת הזרע כלולה מרמ"ח אברים, ונקנסת לרמ"ם, לרמז שהטפה של ק"ל נבררת מתוך החמר. ובמצרים היה כל זה הכנה למתן תורה ששם התגלתה פנימיות העין בסוד הבת עין שהיא סוד נ"ח, כפי שמובא שם שהנ"ח הוא סוד הפסוק "ויאמר ה' מסיני בא". והבאור שכאן נמצאת התכלית והמנוחה כשמגיעים לתורה. והוסיף הרה"ג ר' יוסף שינברגר שליט"א שאם זוכים ללמוד פנימיות התורה שנקראת חכמת נסתור ר"ת נ"ח היא מתקנת את כל הפגמים ובפרט את פגם הברית כידוע בזהר.

גם במשנה יש רמז שפגם הברית הוא בחינת ק"ל, (אבות ג, יג) רבי עקיבא אומר שחוק וקלות ראש מרגילין לערוה. וכן במבול כתוב (בראשית ח, ח) "וישלח את

היונה מאתו לראות **הקלו** המים מעל פני האדמה" ויש כאן רמז שנח שלח לראות אם תוקן פגם **הק"ל** של דור המבול שפגמו בברית, ואפשר לצאת מהתבה.

והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א **שק"ל חמ"ר** נרמז בכתוב (שמות יז, ט) "וצא הלחם בעמלק מחור אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלהים ביד". כי

המלחמה בעמלק היא בבחינת **קל וחמר** שבא לתקן את פגם **הקרי** של עמלק, כמו שכתוב "אשר קרד בדרד". ולכן עמלק גרם ש"ידי משה כבדים" הפך **הק"ל**.

ומשה נלחם על ידי ש"וואהרן וחור תמכו בידיו **מזה אחד ומזה אחד** בגימטריא **ק"ל**. כי חור היה בן **מרים** שקשורה עם תקון **הק"ל** במצרים, וגם **אהרן** נולד

בתוך **הק"ל** שנים של יוכבד, לכן שניהם עזרו למשה בברור **הק"ל**. ואז כתוב "ויהי ידיו אמונה" בגימטריא **בק"ל**. וכן מובא בספר 'מגלה עמקות' (אופן מ') **שר של**

עמלק בא עם ק"ל מחנות של סמאל, שכן עמלק אותיות עם קל.

מצינו בגמרא (יומא כב:) **בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא לשאול "לך והפית את עמלק", אמר, ומה אם בשביל נפש אחת אמרה**

תורה הביאו עגלה ערופה בנחל, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה, אם אדם חטא בהמה מה חטאה אם גדולים חטאו, קטנים מה חטאו,

מיד יצאת בת קול ואמרה לו "אל תהי צדיק הרבה". ורואים ששאול חטא בזה שעשה **קל וחמר** שלא להרוג את **עמלק**, ומבאר לדברינו כי **עמלק** הוא הפך

הקל וחמר, ולא שיך לעשות **קל וחמר** להצילו. והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שלכן אמר שאול שם (ש"א טו, ל) "ויאמר חטאתי עתה **כבדני** נא נגד זקני עמי ונגד

ישראל ושוב עמי והשתחויתי לה' אלהיך" לרמז שהוא צריך תקון על מה שפגם את **הכבד** הפך **הקל**. וכן רואים שם בפסוקים בכמה מקומות רמזים על פגם

בק"ל וחמ"ר: "ויחמל שאול והעם על אגג ועל מיטב הצאן והבקר והמשנים ועל הפרים ועל כל הטוב ולא אבו **החרימם** וגו', ויאמר שמואל ומה **קול** הצאן הזה

בְּאֲזְנֵי וְקוֹל הַבְּקָר אֲשֶׁר אֲנֹכִי שֹׁמֵעַ: וַיֹּאמֶר שְׂאוּל מֵעַמְלָקִי הַבִּיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעַם עַל מִיטֵב הַצֹּאן וְהַבְּקָר לְמַעַן זָבַח לַה' אֱלֹהֶיךָ וְאֵת הַיּוֹתֵר הַחֲרָמְנוּ וְגו', וַיִּקַּח הָעַם מִהַשְּׁלָל צֹאן וּבְקָר רֵאשִׁית הַחֲרָם לְזָבַח לַה' אֱלֹהֶיךָ בְּגִלְגָּל. וְכֵן כְּתוּב שֵׁם "וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקִּינִי, לְכוּ סְרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עַמְלָקִי, פֶּן אֶסְפְּדָ עִמּוֹ, וְאִתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וְנִבְיָא מִהָאֲרִיז"ל שֶׁס"ר בְּגִימְטְרִיא ב' פְּעָמִים ק"ל וּמְסַמֵּל אֶת בְּרוּר הַק"ל, וְרוֹאִים שֶׁשְׂאוּל בָּרַר אֶת בְּנֵי יִתְרוֹ מֵעַמְלָק בְּכַח הַס"ר וּבְזִכּוֹת הַחֶסֶד בְּגִימְטְרִיא ע"ב שֶׁמְסַמֵּל אֶת הַחֲמֹר כְּדִלְעִיל. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְטְרִיא (בְּרִכּוֹת סג:) שְׂדוֹרְשֵׁת קַל וְחֲמֹר מִהֶפְסוּק הַזֶּה: "וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקִּינִי, לְכוּ סְרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עַמְלָקִי פֶּן אֶסְפְּדָ עִמּוֹ וְאִתָּה עֲשִׂיתָה חֶסֶד עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וְהֵלֵא דְבָרִים קַל וְחֲמֹר וּמָה יִתְרוֹ שְׁלֵא קָרַב אֶת מֹשֶׁה אֶלָּא לְכַבּוֹד עַצְמוֹ כְּדֵ, הַמְּאַרְחַ תְּלַמִּיד חֶכֶם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וּמֵאֲכִילוֹ וּמִשְׁקָהוּ, וּמִהֲנִיחוֹ מִנְּכֻסָיו, עַל אַחַת כְּפֹה וְכֹמֶה. וְכֵן נִבְאָר לְקַמֵּן שְׁחַבּוּר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה הִנֵּה לְתַקּוּן הַק"ל שֶׁל אָדָם הַרְאִשׁוֹן. וְרוֹאִים שֶׁזֶה הַמְּשִׁיךְ אֶצֶל שְׂאוּל בְּמִלְחָמַת עַמְלָק, אֶלָּא שֶׁשְׂאוּל דָּרַשׁ קַל וְחֲמֹר לֹא נִכּוֹן וּפְגָם.

וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדָּרֶשׁ (ב"ר צב, ז) תַּנִּי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל זֶה אֶחָד מֵעֲשָׂרָה קָלִים וְחֲמוּרִין שֶׁכְּתוּבִים בְּתוֹרָה "הֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְקַל וְחֲמֹר "וְאִידֵי יִשְׁמַעֲנִי פְּרַעֲה". וְרוֹאִים שֶׁמֹּשֶׁה בָּא בְּטַעֲנַת קַל וְחֲמוּר לַה' שִׁיגָאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, וּבְאֵר הַרְה"ג ר' א. י. שְׁלִיט"א שֶׁמֹּשֶׁה רָמַז שֶׁכָּבַר בְּרוּרוֹ אֶת הַק"ל וַיְכֻלִּים לְהַגָּאֵל. וְכֵן יֵשׁ רָמַז בְּכְתוּב (ישעיה יט, א) "מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עֵב קַל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס בְּקָרְבּוֹ" וְרוֹאִים שֶׁהָעֵב קַל מְכַנִּיעַ אֶת קְלַפַּת מִצְרַיִם, וּכְפִי שֶׁבְּאֲרֵנוּ שֶׁהַק"ל מִתְבָּרַר מִתּוֹךְ הַע"ב. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁכָּל מְקוֹם שֶׁכְּתוּב "וַיִּכְבַּד לַב פְּרַעֲה" מְרַמַּז שֶׁעֲדוֹן

יש בחינת **כַּבֵּד** הַפֶּדָה הַקָּל, שְׁצָרִיף לְבַרר אֶת הַקָּ"ל מִמֶּנּוּ, וְזֶה גוֹרֵם שְׁכַבְד לֵב פֶּרְעָה.

גַּם הַיְצִיָּאָה הַסּוֹפִית שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים בְּקִרְיַעַת יָם סוֹף הִיָּתָה בְּכַח קַל וְחֹמֶר, כְּמוֹבָא בְּסִפְר 'קְהֵלֶת יִצְחָק' לְבָאָר דְּבָרֵי הַמְדָּרֵשׁ פְּלִיָּאָה (מִדְרֵשׁ יוֹנָתָן) מָה "רְאָה הַיָּם וַיִּנְס" רְאָה בְּרִיָּתָא דְר' יִשְׁמַעְאֵל. ש"רְאָה הַיָּם וַיִּנְס" מִשּׁוּם ש"הִירְדֵן יְסוּב לְאַחֹר", כְּלוּמַר שֶׁהַיָּם רְאָה שְׁעֵתִיד הִירְדֵן לְסוּב לְאַחֹר מִפְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ, וְנִשְׂא הַיָּם קַל וְחֹמֶר בְּעֲצָמוֹ, וּמָה אִם לִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ, תִּלְמִידוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, כֶּד, לִפְנֵי מֹשֶׁה רָבוּ עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שְׁצָרִיף לְהִבְקַע בְּפָנָיו. וְזוֹ כּוֹנֵת הַמְדָּרֵשׁ מָה "רְאָה הַיָּם וַיִּנְס" רְאָה בְּרִיָּתָא דְר' יִשְׁמַעְאֵל. שְׁנִשְׂא בְּעֲצָמוֹ קַל וְחֹמֶר שֶׁהִיא הַמְדָּה הָרֵאשׁוֹנָה בְּבְרִיָּתָא דְר' יִשְׁמַעְאֵל שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהּ. וְהוֹסִיף הַרַ"ג ר' א. י. שְׁלִיט"א שְׁיְהוֹשֻׁעַ שְׁמִמְנוּ עֲשֶׂה הַיָּם קַל וְחֹמֶר, בְּגִימְטְרִיא קַל וְחֹמֶר. וְהוֹסִיף הַרַ"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֵׁישׁ רְמָז עַל בְּחִינַת ס"ר שֶׁהוּא פְּעָמִים ק"ל שֶׁהַתְּבַרֵר מִתּוֹךְ הַכַּבֵּד שֶׁהוּא הַחֹמֶר, בְּכַתוּב (שְׁמוֹת יד, כה) "וַיִּסַּר אֶת אִפְנוֹ מִרְכַּבְתִּי וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדָּת", וְכִפִּי שְׁנִבִּיא לְקַמֵּן מִהָאֲרִיז"ל עַל הַכַּתוּב "כִּי סָר לְרֵאוֹת", שְׁמִשָּׁה סָר לְבַרר אֶת בְּחִינַת ב' פְּעָמִים ק"ל כְּמִנְנֵן ס"ר. וְלִכֵּן מוֹבָא בְּרִש"י שֵׁם שֶׁהַחֹמֶר שֶׁל הַטֵּיט גִּלְחָם בְּהֵם: עֲמוּד עֵנָן יוֹרֵד וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ כְּטֵיט וְעֲמוּד אֵשׁ מְרַתִּיחוֹ וְטִלְפֵי סוּסֵיהֶם מְשַׁתְּמֹטוֹת. וְכֵן "אִפְנוֹ" בְּגִימְטְרִיא ק"ל, וְכִפִּי שְׁנִבִּיא לְקַמֵּן שְׁאוּפֵן בְּגִימְטְרִיא קל"ז שֶׁהוּא סוּד הַקָּ"ל שְׁמִתְבַּרֵר מִתּוֹךְ הַחֹמֶר. וְהַכַּתוּב מְרַמֵּז שְׁזָכוּ בָּיָם סוֹף לְגַמֵר בְּרוּר הַקָּ"ל מִהַחֹמֶר וְאֵז הַמְצָרִים נִשְׂאָרוּ כְּבָדִים "וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדָּת", וְהַחֹמֶר שֶׁל הַטֵּיט הַטְּבִיעֵם בָּיָם סוֹף. וְהוֹסִיף הַרַ"ג ר' צ. א. שְׁלִיט"א שְׁסַמְא"ל בְּגִימְטְרִיא קל"א וְכִידוּעַ שֶׁהָאוֹת א' שְׁלוֹ מִסְמֵלֶת אֶת הַנִּיצוּץ שְׁמִמְנוּ הוּא יוֹנֵק, הִיָּנוּ שְׁכָל מְצִיאוֹת הַסַּמְא"ל הוּא יְנִיקָה מִנִּיצוּץ ק"ל. וְכֵן הִבִּיא בְּשֵׁם סִפְר 'אֲגוֹן' שְׁשַׁחִיטַת הַסַּמְא"ל לְעֵתִיד לְבֵא תְהִיָּה בְּאִפְנוֹ שֶׁה' יִסִּיר מִמֶּנּוּ אֶת הַגֵּג שֶׁל

האות ס' שלו ויתהפך לאות ש'. וההפך בין ס' לש' הוא מ"ר של חמ"ר שיתגלה שם כמו בקריעת ים סוף שהחמר הרג אותם.

והוסיף הרה"ג ר' ד. הנה שליט"א שהכתוב (שמות ב, יד) "ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר בגימטריא ק"ל, וכפי שמבאר רש"י נודע לי הדבר שהייתי תמה עליו מה חטאו ישראל מפל ע' אמות להיות נרדמים בעבודת פרוך אבל רואה אני שהם ראויים לכה, על שראה בישראל רשעים דלטורין. ובאר הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שנודע למשה סוד הק"ל שבגללו נשתעבדו ישראל במצרים, שהוא קשור עם עון הלשון הרע שמביא צרעת שפוגם את הק"ל. ולכן העביד פרעה את ישראל בפרך היינו שהתחיל בפה רך, לרמז שצריכים לברר את הק"ל שהוא בחינת רך, מתוך החמר הקשה. וכן האותיות מעל אותיות וחומ"ר הן ז"ה ק"ל. לרמז שהקל הוא החלק הפנימי והשרש של החמר, לכן הוא נרמז באותיות שמעליו. וכן נראה לבאר את מדת הקל וחמר שנקראת דין. דדין מרמז על מדת הגבורה שחותכת לשני חצאים בזמן היחוד ומחלקת את הק"ל שישאר ביסוד, והק"ל שיושפע למלכות.

רבי עקיבא הלך ללמוד תורה בלח קל וחמר.

וכן רבי עקיבא שהוא שרש תורה שבצל פה הלך ללמוד תורה בלח קל וחמר, כמובא ב'אבות דר' נתן' (ו, ב) מה היה תחלתו של רבי עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה פלוס. פעם אחת היה עומד על פי הבאר אמר מי חקק אבן זו אמרו לו המים שתדיר נופלים עליה בכל יום אמרו לו עקיבא אי אתה קורא אבנים שחקו מים. מיד היה רבי עקיבא דן קל וחמר בעצמו, מה רך פסל את הקשה, דברי תורה שקשה כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם. מיד חזר ללמד

תורה. ובספר יחסינ הנסח ראה אבן חקוקה על הבאר אמר מי חקקה, אמרו לו חבל של דלי שעומד תדיר עליה בכל יום. רואים שטפות המים שטפטפו מהחבל ושחקו את האבן, רמזו לרבי עקיבא שהתורה תשחק את לב האבן שלו. ומבאר לדברינו שהדרך להביא את התורה מתחילה מקל וחמר. וכן קל וחומר בגימטריא פשט, לרמז ששרש תורת הפשט התחיל מקל וחומר, וכפי שרואים שזו המדה הראשונה שהתורה נדרשת בה. והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שלכן הקל וחומר הוא על מים ששחקו אבנים, כי אבנים הם דבר כבד, והמים יחסית אליהם הם קל, והקל גבר על הכבד, כך אפשר לברר את הקל מתוך החמר. וכן באר מים קשור עם מרים שמבררת את הקל מהחמר כדלקמן. וכן ישנם רמזים על בחינת ס"ר שהוא פעמים ק"ל שהתברר מתוך הכבד שהוא החמר, בכתוב על זיוג יעל וסיסרא שמשם נולד שרש רבי עקיבא: (שופטים ד, יח) "ותצא יעל לקראת סיסרא ותאמר אליו סורה אדני סורה אלי אל תירא ויסר אליה האלה ותכסהו בשמיכה". כמובא בגמרא (גיטין נז:) מבני בניו של סיסרא למדו תינוקות בירושלים. ומובא ב'מגלה עמוקות' (ואתחנן אופן פח) רבי עקיבא הוא מבני בניו של סיסרא. ומוסיף עוד בפרשת בלק, "ויסר אליה" ג' פעמים, לשון סורה, על הניצוץ שידיעה הצדקת להוציא יקר מזולל. וכן בק"ל וחומ"ר נרמז באות שניה בכל מקום שכתוב בש"ס רבי עקיבא אומר המוציא מחברו עליו הראיה. וככל זה הוא אחד היסודות שרבי עקיבא למד, כפי שרואים שהוא מופיע במשניות רק בשם רבי עקיבא או חכמים. ובאר הרה"ג ר' יוסף שינברגר שליט"א מה הקשר בין קל וחמר להמוציא מחברו עליו הראיה, כי קל וחמר מרמז על תקון פגם הברית, וגם המוציא מחברו מרמז על תקון פגם הברית, כי המוציא מחברו מרמז על המוציא זרע לבטלה כפי שמצינו בזהר (ויחי ריט:) ר' יצחק אמר פתיב "אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו" לזה

שְׁמָנָאף בְּיָדוֹ לְהוֹצִיא וּלְחַבֵּל זֶרַע שְׁלוֹ לְבַטְלָהּ, וּלְזַה מְעַנִּישִׁים בְּעוֹלָם הַבָּא יוֹתֵר מֵהַלֵּל, מָה הַטַּעַם, זֶה הֵרַג בְּנֵי מִמֶּשׁ שֶׁפָּדָ דְּמִים רַבִּים. הַיֵּינוּ שֶׁהַמוֹצִיא זֶרַע לְבַטְלָהּ הוּא רוֹצֵחַ אֶת בְּנֵי מִמֶּשׁ, וְהוּא מוֹצִיא מִחֲבָרוֹ שֶׁהוּא בְּנוֹ, אֶת הַחַיִּים. וְהַתְּקוּן שְׁלוֹ הוּא עָלָיו הַרְאִיָּה, לְתַקֵּן אֶת הַק"ל בְּגִימְטְרִיא עֵינֵינוּ, הַיֵּינוּ לְתַקֵּן אֶת הָעֵינַיִם וּבִזְכוּת שְׁמִירַת עֵינַיִם יִזְכֶּה לְשְׁמִירַת הַבְּרִית וְיִזְכֶּה לְתַקוּן. וְכֵן הוֹסִיפוּ שְׁשֵׁם חַב"ו שֶׁמִּתְקַן אֶת נִיצוּצוֹת הַקָּרִי נִרְמָז בְּמוֹצִיא מִחֲבָרוֹ, הַיֵּינוּ שֶׁהַפּוֹגֵם בְּרִיתוֹ מוֹצִיא מִשֵּׁם חַב"ו אֶת הַנִּיצוּצוֹת. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁהַמוֹצִיא מִחֲבָרוֹ עָלָיו הַרְאִיָּה ר"ת דְּמַע"ה עִם הַכּוֹלָל, כִּי דְמַע"ה מְסַמְּלֵת אֶת פְּגַם הַבְּרִית, כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא (נְדָה יג.) רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר כָּל הָאוֹחֵז בְּאַמְתּוֹ וּמִשְׁתֵּינִן כְּאֵלוֹ מִבֵּיא מִבּוֹל לְעוֹלָם, וְכו'. לָמָּה זֶה דוֹמֵה לְנוֹתָן אֶצְבַּע בְּעֵין שְׁכָל זְמַן שְׁאֶצְבַּע בְּעֵין עֵין מְדַמְּעַת וְחוֹזֶרֶת וּמְדַמְּעַת. וְכֵן הַשְּׁפַעַת הַדְּמָעוֹת בְּאֵה בְּחַמִּימוֹת כְּמוֹ הַשְּׁפַעַת הַיְסוּד, כְּמוֹבָא בְּפִתּוּב (בְּרַאשִׁית מג, ל) "נִכְמְרוּ רַחֲמֵינוּ אֶל אַחֵינוּ וַיִּבְקֶשׁ לְבָכוֹת" וּמִבְּאֵר רַש"י "נִכְמְרוּ" נִתְחַמְּמוּ. וְכֵן מוֹבָא בְּסִפְר 'אוֹת חַיִּים' (ח"א ע' מט') בְּשֵׁם הַגֵּר"א שֶׁזֶרַע בְּגִימְטְרִיא אוֹר ע' דֶּהֲזַרַע בָּא מִמְּאוֹר עֵינָיו שֶׁל אָדָם. וְכֵן מוֹבָא בְּאֵבֶן עֶזְרָא' (שְׁמוֹת כב, כח) שֶׁהַזֶּרַע נִקְרָא בְּשֵׁם דְּמָעוֹת.

חִזְקִיָּהוּ נִכְשֵׁל בְּקָרִי בְּאוֹתָהּ בְּחִינָה שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּק"ל שְׁנַיִם.

מוֹבָא בְּסִפְר הַלְקוּטִים' לְהָאֲרִיז"ל שֶׁחִזְקִיָּהוּ נִכְשֵׁל בְּקָרִי בְּגַלְל שְׁלֵא נִשְׂא אִשָּׁה, וְזֶה הָיָה בְּאוֹתָהּ בְּחִינָה שֶׁל חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּק"ל שְׁנַיִם, וּמִשׁוּם כִּד חֲלָה חִזְקִיָּהוּ בְּנִגְעַת הַשְּׁחִין, וְנִבְיָא אֶת דְּבַרְיוֹ: (יִשְׁעִיָּה פֶרֶק ל"ח.) עֲנֵנוּ זֶה הַחוּלִי לָזֶה הַצְּדִיק לְהַכּוֹתוֹ בְּשְׁחִין כְּזֶה, וְלֹא מִן חוּלִי אַחֵר וְכו', כִּי כִבֵּר יְדַעַת עֲנֵנוּ חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן כְּשֶׁעָשָׂה אוֹתָהּ מְעָשָׂה, וְהַנְּחָשׁ הִטִּיל בְּחוּהָ זוּהַמָּא,

וּפְרַשׁ ק"ל שְׁנָה מִמְּנָה וְשִׁמַּשׁ בְּרוּחִין וְשִׁדְיִין, וְהִיְתָה חוּה רֵאוּשׁוֹנָה
 וְרַעוּתֶיהָ בָּאִים וּמִתְחַמְמִין מִמֶּנּוּ, וְהָיָה מוֹלִיד רוּחִין וְשִׁדְיִין וְלִילִין וְהֵם
 הַנִּקְרָאִים נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. אִם כֵּן זֶה הָיָה סִבָּה לָזֶה הַצְּדִיק שֶׁיִּדְבְּקוּ בּוֹ
 אֵלּוֹ הַנִּגְעִים בְּהִיּוֹתוֹ שָׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה. וְזֶה נִרְמַז בְּמָה שֶׁכָּתוּב "וַיֹּסֵב אֶת
 פָּנָיו אֶל הַקִּיר", שֶׁם מְגַמֵּת פָּנָיו בְּתַפְלָתוֹ עוֹן הַקִּיר", וְזֶה שֶׁרְמַזוּ ז"ל
 בְּאִמְרָם עַל עֶסְקֵי קִיר. וּמָה שֶׁכָּנּוּ אוֹתוֹ בְּשֵׁם שְׁחִין וְלֹא נִגְע, בְּהִיּוֹת כִּי
 הַנְּחָשׁ הַמְּקַטְרֵג נִרְמַז בְּאוֹתוֹ הַשְּׁחִי"ן, נֶחֱשׁ וַי' מְדַרְגוֹתָיו. וְאַחַר שֶׁמְפַתֵּחַ
 עוֹלָה וּמְקַטְרֵג כִּי כָל הַבְּנִים זָרִים נוֹלָדִים מִצְדוֹ, הֵם נִקְרָאִים נִגְעֵי בְּנֵי
 אָדָם, וּמְזִיקִין לוֹ. וּבְאֵר הַרְה"ג ר' א. י. שְׁלִיט"א שֶׁגַּם כָּאן מְצִינּוּ שְׁחִזְקִיָּהוּ בְּקֶשׁ
 כְּפָרָה עַל פָּגַם הַק"ל עַל יְדֵי קַל וְחוֹמֵר כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת י'): "וַיֹּסֵב אֶת פָּנָיו
 אֶל הַקִּיר", רַבִּי לִוִּי אָמַר עַל עֶסְקֵי הַקִּיר אָמַר לְפָנָיו רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם וּמָה
 שׁוֹנֵמִית שְׁלֹא עָשְׂתָה אֶלָּא קִיר אַחַת קִטְנָה הַחַיִּית אֶת בְּנָהּ, אָבִי אָבִא
 שְׁחַפָּה אֶת הַהֵיכָל כְּלוּ בְּכֶסֶף וְזָהָב עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה. וְחִזְקִיָּהוּ רְמַז
 שֶׁהַשׁוֹנֵמִית זָכְתָה לְתַחִית הַמַּתִּים בְּזִכּוֹת הַקִּיר שֶׁעָשְׂתָה לְאַלִּישַׁע שֶׁהָיָה קְדוֹשׁ בְּלִי
 פָּגַם קָרִי, כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת י'): "נַעֲשֵׂה נָא עֲלִית קִיר קִטְנָה וְגו'", "וְתֹאמֵר
 אֶל אִישָׁה, הִנֵּה נָא יִדְעֵתִי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קְדוֹשׁ הוּא". רַב וְשִׁמוּאֵל, חֵד
 אָמַר, סִדְיָן שֶׁל פְּשִׁתָּן הַצִּיעָה עַל מִטָּתוֹ וְלֹא רָאָתָה קָרִי עָלָיו. וְחִזְקִיָּהוּ דָן
 קַל וְחוֹמֵר שֶׁהוּא נִכְדוּ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ שֶׁבָּנָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשֵּׁם הַיְחִוּד הַכִּלְלִי
 שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְחִיָּהוּ וַיִּתְקַן אֶת פָּגַם הַקִּיר.
 וְכֵן חִזְקִיָּהוּ בְּגִימְטְרִיא ק"ל. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁאַלִּישַׁע רָפָא אֶת
 צְרַעַת נַעֲמָן וְהִבִּיא צְרַעַת עַל גִּיחִזִּי, כִּי הוּא הָיָה נָקִי מִפָּגַם הַקָּרִי וְלָכֵן הוּא שְׁלֵט עַל
 הַצְּרַעַת. וְכֵן יִשְׁנֵם רְמַזִּים עַל בְּחִינַת ס"ר שֶׁהוּא פְּעֻמִּים ק"ל שֶׁהַתְּבַרֵּר מִתּוֹךְ
 הַחֹמֵר, בְּכַתּוּב עַל עֲלִית הַקִּיר שֶׁל אֱלִישַׁע: (מ"ב, ד, י) "נַעֲשֵׂה נָא עֲלִית קִיר קִטְנָה

ונשים לו שם מטָה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶא וּמְנוּרָה וְהָיָה בָּבֵאוּ אֵלֵינוּ יְסוּר שְׁמָה: וְהָיָה הַיּוֹם
וַיָּבֵא שְׁמָה וַיְסֹר אֶל הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שְׁמָה".

לְמֶדֶד דָּן קַל וְחֹמֶר שְׁגָרָם לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְבַטֵּל אֶת הַפְּרִישׁוֹת מִחֻוּהָ לְאַחַר ק"ל שָׁנִים.

מְצִינּוּ בַמְדַרְשׁ (תְּנַחֲמוּמָא יא) "וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לֵכֵן כָּל הַרְגַּ קִינ" אָמַר לוֹ אַרְבַּע
מִשְׁפָּחוֹת עֲתִידוֹת לְצֵאת מֵהֶבֶל וּבִטְלָתָּ מִן הָעוֹלָם, כֶּד תִּפְתַּח
הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וְתִבְלַע לָהּ אַרְבַּע מִשְׁפָּחוֹת אֵלּוּ הֵן חֲנוּךְ עִירָד וּמְחוּיָאֵל
וּמְתוּשָׁאֵל, וְכִיצַד נְהַרְגַּ קִינ, לְמֶדֶד בְּנֵי בְנוֹ הִיָּה שְׁבִיעֵי לְדוֹרוֹת וְסוּמָא, הִיָּה
יּוֹצֵא לְצוּד וְהִיָּה בְנוֹ אוֹחְזוֹ בְּיָדוֹ, כְּשֶׁהִיָּה רוֹאֶה אוֹתוֹ תִּינוּק חִיָּה הִיָּה
אוֹמֵר לוֹ, אָמַר לוֹ כְּמִין חִיָּה אֲנִי רוֹאֶה מֵתַח אֶת הַקִּשָּׁת כְּנֶגְדּוֹ וְהַרְגַּ אֶת
קִינ. רָאֵה אוֹתוֹ תִּינוּק מִרְחוֹק הַרוּג וְקֶרֶן בְּמִצְחוֹ, אָמַר לוֹ לְלֶמֶד אָבִי הַרִי
דְמוֹת אָדָם הַרוּג וְקֶרֶן בְּמִצְחוֹ. אָמַר לוֹ לְמֶדֶד וּוִי לִי זְקֵנִי הוּא. טַפַּח שְׁתִּי
יָדוֹ בַּחֲרֻטָּה וְנִגַּע בְּרֹאשׁ הַתִּינוּק וְהַרְגוּ בְּשׁוּגַג, שְׁנֵאמַר "כִּי אִישׁ הִרְגַּתִּי
לְפִעֵי וַיֵּלֶד לְחַבְרַתִּי", נִשְׁאָרוּ שְׁלֹשָׁתָן בְּמִקּוֹם אֶחָד. קִינ הַרוּג וְאוֹתוֹ
תִּינוּק הַרוּג וְלֶמֶד סוּמָא. לְעָרַב יֵצְאוּ נְשִׂיו אַחֲרֵיו מִצְאוּ זְקֵנָם הַרוּג
וְתוֹבֵל קִינ בְּנָם הַרוּג וְלֶמֶד. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה פְּתַחַה הָאָרֶץ פִּיהָ וּבִלְעָה ד'
מִשְׁפָּחוֹת חֲנוּךְ וְעִירָד וּמְחוּיָאֵל וּמְתוּשָׁאֵל וְנַעֲשֶׂה לְמֶדֶד מִלֶּאֶד הַמְּנוֹת,
לְקַיָּם מַה שְׁנֵאמַר "כִּי שְׁבַעֲתִים יָקָם קִינ וְלֶמֶד שְׁבַעִים וְשְׁבַעֲהָ", כִּינ
שְׁבָאוּ לְבֵית אָמַר לָהֶם לְמֶדֶד לְנִשְׂיוֹ עָלוּ לְמַטָּה. אָמְרוּ לוֹ הִרְגַּתְּ אֶת קִינ
זְקֵנְנוּ וְתוֹבֵל קִינ בְּנֵנוּ לֹא נַעֲלָה, אָמַר לָהֶם כְּבָר נָטַל חֶלְקוֹ קִינ שְׁבַעֲהָ
דוֹרוֹת אָבֵל אֲנִי שְׁבַעִים וְשְׁבַעֲהָ. [וּכְפִי שְׁמִבְּאָר רַש"י שְׁלֶמֶד דָּן קַל וְחֹמֶר
שָׂאֵם קִינ שְׁהַרְגַּ בְּמִזִּיד נִתְלָה לוֹ שְׁבַעֲהָ דוֹרוֹת, הוּא שְׁהַרְגַּ בְּשׁוּגַג יִתְלוּ לוֹ שְׁבִיעִיּוֹת

הַרְבֵּה]. אָמְרוּ לוֹ לֹא נִשְׁמַע לָךְ מָה אָנוּ מוֹלִידוֹת לַמֶּאֲרָה. אָמַר לָהֶם גַּלְדָּה
לְבֵית דִּין. הִלְכוּ לָהֶם אֶצֶל אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אָמַר לָהֶן לְכוּ תִשְׁמַעוּ
לְבַעֲלֵיכֶן. אָמְרוּ לוֹ [נָשִׁי לִמְדָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן] פְּרִשְׁתָּ מִמִּטְתְּךָ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וְאַתָּה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ, [הֵינּוּ שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ גַּם פָּרַשׁ מֵאַשְׁתּוֹ בְּגִלְל חֲטָאוֹ
שֶׁהֵבִיא מוֹת לְעוֹלָם, כִּד הֵן רוֹצוֹת לְפָרוֹשׁ שְׂלֵא לְהוֹלִיד עוֹד כְּאֵלוֹ שְׁיִמּוֹתוֹ] מָה
כְּתִיב אַחֲרָיו "וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָיו כְּצִלְמֹו",
"וַיְחִי לְמֶדֶד שְׁתַּיִם וּשְׁמַנִּים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בֶּן" שְׁמֹמְנוֹ נִבְרָא
הָעוֹלָם. "וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ". רוֹאִים שֶׁהַקַּל וְחֹמֶר שָׁדוּן
לְמֶדֶד בְּדִין תּוֹרָה גֵרָם בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן לְבַטֵּל אֶת הַפְּרִישׁוֹת מִחוּה
לְאַחַר ק"ל שָׁנִים, וְכַפִּי שֶׁבְּאַרְנוֹ שֶׁהַקַּל וְחֹמֶר מִתְקַן אֶת הַקַּל. וְרוֹאִים שֶׁהַמְדַרְשׁ
מִסְכֵּם אֶת הַסְּפּוֹר שֶׁבְּזִכּוֹת לְמֶדֶד הוֹלִיד אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֶת שֵׁת אַחֲרֵי ק"ל שָׁנִים
שְׁמֹמְנוֹ נוֹלַד נֹחַ שְׁמֹמְנוֹ בְּאֵה הַנְּחֻמָּה לְעוֹלָם. וְכוּ לְמֶדֶד לְפִי חֶלֶק מִהַמְדַרְשִׁים הִיָּה
אָבִיו שֶׁל נַעֲמָה אֲשֶׁת נֹחַ, וְזָכָה לְהִיּוֹת חֲמִיו שֶׁל נֹחַ, וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁאַחֲרֵי שְׁדַנְגִים
קַל וְחֹמֶר וּמִתְקַנִּים אֶת הַקַּל זֹכִים לְפָנִימִיּוֹת הַבַּת עֵינַי שְׁנֹקְרָאֵת נ"ח. וְכַפִּי
שְׁמוּבָא ב'שַׁעַר הַפְּסוּקִים' לְהֶאֱרִיז'ל (בְּרֵאשִׁית ע' כז) שְׁמִשָּׁה הִיָּה גִלְגוּל שֶׁל נֹחַ,
וְנִבְיָא לְקַמֵּן מִהֶאֱרִיז'ל שְׁנִשְׁמַת מִשָּׁה הִיא הַנִּיצוּץ הַפְּנִימִי בְּיֹתֵר שְׁנִבְרַר מִהַקַּל
שָׁנִים שְׁפָגָם אָדָם הָרֵאשׁוֹן, יוֹצֵא שְׁנִשְׁמַת נֹחַ הִיא סוּד פְּנִימִיּוֹת הַקַּל כְּמוֹ נִשְׁמַת
מִשָּׁה, וְלִכֵּן נֹחַ נִבְרַר מִהַקַּל וְחֹמֶר שֶׁל לְמֶדֶד. וְכוּ נִרְאֵה שֶׁהַשְׁתַּלְשֵׁל שְׂאֵבֵי נֹחַ גַּם הִיָּה
שְׁמוֹ לְמֶדֶד, לְרַמֵּז עַל הַלְמֶדֶד הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא גַּם אָבִיו בְּרוּחָנִיּוֹת כְּדַבְּרֵי הַמְדַרְשׁ
שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ נוֹלַד שֵׁת וְאַחֲרָיו נֹחַ. וְכוּ רוֹאִים שְׁכָל תְּקוּן הַקַּל עַל יְדֵי לְמֶדֶד הַתַּחֲחִיל
מִשׁוּם שֶׁלְמֶדֶד הִיָּה סוּמָא וְהִיָּה לוֹ חֲסָרוֹן בְּעֵינַי בְּגִימְטְרִיא ק"ל שְׁגָרָם לוֹ לְהַרוּג אֶת
קִינֹן וְאֵת בְּנוֹ, שְׁגָרָם אֶת הַדִּין תּוֹרָה וְהַקַּל וְחֹמֶר שֶׁתְּקַן אֶת הַקַּל בְּגִימְטְרִיא עֵינַי
שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן. וַיִּתְּכֵן שִׁזָּה גּוֹפָא הַסְּבָה שֶׁלְמֶדֶד הִיָּה סוּמָא בְּגִלְל פְּגָם הַקַּל שֶׁל

אדם הראשון שגָרם חסרון בעי"ן בגימטריא ק"ל. ולכן מזה השתלשל התקון. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שהכתוב (בראשית ו, ח) **"וְנָח מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי ה' "** מרמז על כל הבחינות **"מִצָּא" בגימטריא ק"ל, ו"חן" מרמז על נ"ח, וכל אלו הם בעי"ן בְּעֵינֵי ה' ". והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שר"ת וס"ת קל וחמר קלו"ר פרושו באידיש שְהַעֲיֵן רוֹאֵה דָבָר בְּרוּר, לרמז שהקל וחמר מתקן את הראיה לראות ברור בשלמות.**

רש"י על הפסוק מביא עוד פרוש מהמדרש רבה: **לא הרג למך פלום ונשיו פורשות ממנו משקימו פריה ורביה לפי שנגזרה גזרה לכלות זרעו של קין לאחר שבעה דורות אמרו מה אנו יולדות לבהלה למחר המבול בא ושוטף את הכל, והוא אומר להן וכי איש הרגתי לפצעי וכי אני הרגתי את הבל שהיה איש בקומה וילד בשנים שיהא זרעי כלה באותו עון ומה קין שהרג נתלה לו שבעה דורות אני שלא הרגתי לא כל שכן שיתלו לי שביעיות הרבה, וזה קל וחמר של שטות אם בן אין הקב"ה גובה את חובו ומקיים את דברו. ונראה שאמנם לפי הפרוש הזה דן למך קל וחמר של שטות, אבל עצם זה שהתורה מזכירה את דבריו משמע שטמון בהם עמק אמתי, היינו שלמך רמז לנשיו שאמנם ה' יעניש את זרעו של קין ויבוא מבול, אבל כל זה יהיה רק על אלו שיהיו רשעים, וכפי שבתו נעמה נצלה בתבה ולא מתה.**

ענין הקל וחמר הוא שרש הגאולה העתידה.

נראה דשרש כל ענין הקל וחמר שמסים את תקון הק"ל שהתחיל מלמך, הוא גם שרש הגאולה העתידה שייגמרו את ברור הק"ל כדלקמן, וה' יחזיר את השכינה שפרש ממנה. ולכן דן למך קל וחמר עם מספרי **שבע**, כמו שכתוב

(בראשית ד, כד) **"כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה"**. כי מספר שבע מרמז על תקון המלכות. וכן הוסיפו שאביו של **למך** היה **מתושאל** בגימטריא **777**. וכן **למך** אביו של נח חי **777** שנים. וכן **למך** חי אחרי הולידו את נח **595** שנים כמנין **ירושלים**. וכן מובא בספר 'הלקוטים' להאריז"ל (בראשית לג) **שלמך** אותיות **מלך**, וכן שם אשתו **צלה** מרמז על **הצל** של המלכות, שהיא בסוד סכה, סכת דוד. כי מהם יצאו נעמה ותובל קין שקשורים לעולם התקון לעתיד לבא, כמו שנעמה היתה שרש עולם התקון שממנו נשתת העולם אחר המבול. וכן תובל קין בנו של **למך** הוא שרש כלי הזין בעולם והוא קשור למלחמת גוג ומגוג, בה יטלו כלי הזין חלק בתקון העולם, לכן מקשר הכתוב את נעמה ודוקא לתובל קין לרמז שהתקון יצא משניהם יחד. וכן הכתוב (בראשית ד, כב) **"ואחות תובל קין נעמה"** ר"ת **תקוין**, וכן **תובל קין ונעמה** עם האותיות בגימטריא שנת הקץ **התשע"ו**. וכן **האחות נעמה** עם המלים והכולל בגימטריא **מלחמת גוג ומגוג**. והוסיף הרה"ג ר' מ. פ. שליט"א **שאחות תובל קין, מרמזת על אחוי הפצע של תובל קין שנעשה על ידה**. וכן **תובל קין שהיה מושך את למך שהיה בבחינת מלך**, נרמז בפסוק שנאמר על **המלך גוג** (יחזקאל לח, ב) **"בן אדם שים פניך אל גוג ארץ המגוג נשיא ראש משך ותבל והנבא עלי"**. וכן **למך שהיה סומא וחסרה לו עין**, הרג את תובל קין שהוא בחינת גוג הכולל **עין** אמות, ולכן הוא גם גרם לאדם הראשון להוליד אחרי ק"ל שנה את שת, כי **עין** בגימטריא **ק"ל**. והוסיף הרה"ג ר' אברהם אגשי שליט"א **שמשיח בן דוד** בגימטריא **מקל וחמר**. והוסיף הרה"ג ר' א. ציונוב שליט"א **שעל המשיח נאמר** (זכריה ט, ט) **"הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני** [בגימטריא **ק"ל**] **ורכב על חמור"**. וכן הוסיפו שה"ג מדות שהתורה נדרשת בהן מכוונות כנגד י"ג מדות הרחמים, והמדה הראשונה היא קל וחמר. וכמו ש"ג מדות הרחמים ממתיקות את הדינים ומביאים מחילה וסליחה וכפרה שנוכח

לגאֵלה, כִּד י"ג מִדוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּהֵן שֶׁבְּרֵאשׁוֹן עוֹמֵד קַל וְחֹמֶר פּוֹעֲלוֹת אֶת
אוֹתָהּ פְּעֵלָה דְרָךְ לַמּוֹד תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה שֶׁמֵּאִיר אֶת חֲשֶׁכֶת הַגְּלוּת וּמִבְּרַר הַנִּיּוֹצוֹת
שֶׁנִּזְכָּה לַגְּאֵלָה.

מְרִים אִמְרָה לְאַבְיָה 3 קַל וְחֹמֶר עַל מְנַת שִׁיחֲזִיר אֶת יוֹכְבֵּד.

וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שְׁמֵרִים הִבִּיֵּאָה אֶת לְדַת מֹשֶׁה בְּכַח קַל וְחֹמֶר,
כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא (סוֹטָה יא:) "וַיִּלְךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי".
לְהִיכֹן הִלְךְ אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה בַּר זְבִינָא שֶׁהִלְךְ בְּעֲצַת בְּתוֹ. תֵּנָא עִמָּרָם
גְּדוֹל הַדּוֹר הֵיךְ, כִּיּוֹן שֶׁרָאָה שֶׁאִמֵּר פְּרָעָה "כָּל הַבֵּן הַיְלֹוֹד הִיאָרָה
תִּשְׁלִיכֶהוּ", אִמֵּר לְשׂוֹא אָנוּ עִמְלִים. עִמֵּד וּגְרַשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. עִמְדוּ כְּלָם
וּגְרַשׁוּ נְשׁוֹתֵיהֶם. אִמְרָה לוֹ בְּתוֹ, אָבָא, קָשָׁה גְזַרְתְּךָ יוֹתֵר מִשָּׁל פְּרָעָה
הַרְשָׁע, שֶׁפְּרָעָה לֹא גָזַר אֶלָּא עַל הַזְּכָרִים, וְאַתָּה גְזַרְתָּ עַל הַזְּכָרִים וְעַל
הַנְּקִבּוֹת, פְּרָעָה לֹא גָזַר, אֶלָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאַתָּה גְזַרְתָּ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְלְעוֹלָם הַבָּא. פְּרָעָה רָשָׁע הוּא סָפֵק גְזַרְתּוֹ מִתְקַיְמָת סָפֵק אֵין מִתְקַיְמָת,
וְאַתָּה צְדִיק וְדַאי גְזַרְתְּךָ מִתְקַיְמָת, שֶׁנֶּאֱמַר "וְתִגְזַר אִמֵּר וַיִּקָּם לְךָ". עִמֵּד
וְהַחֲזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ. עִמְדוּ כְּלָם וְהַחֲזִירוּ נְשׁוֹתֵיהֶן. "וַיִּקַּח", "וַיִּחֲזִיר" מִבְּעֵי
לֵיה, אִמֵּר רַבִּי יְהוּדָה בַּר זְבִינָא, שֶׁעָשָׂה לוֹ מַעֲשֶׂה לְקוֹיחִין, הוֹשִׁיבָהּ
בְּאִפְרָיוֹן, וְאַהֲרֹן וּמְרִים מְרַקְדִין לְפָנֵיהֶם, וּמִלֶּאכֵי הַשָּׂרֵת אוֹמְרִים "אִם
הַבָּנִים שֶׁמְחָה". רוֹאִים שְׁמֵרִים אִמְרָה לְאַבְיָה 3 קַל וְחֹמֶר עַל הִיּוֹתוֹ חֲמוֹר יוֹתֵר
מִפְּרָעָה עַל מְנַת שִׁיחֲזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ וְיוֹלִיד אֶת מֹשֶׁה שֶׁהוּא פְּנִימִיּוֹת הַק"ל שֶׁנִּבְרַר
מִהַחֲמַר וּבְזָכוֹת זֶה הַחֲזִירוּ כָּל כָּלל יִשְׂרָאֵל נְשׁוֹתֵיהֶם לְהוֹלִיד אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
שֶׁהֵם הַנִּיּוֹצוֹת שֶׁל הַק"ל שֶׁצָּרִיכִים תְּקוּן. וְכֵן מוֹבָא בְּרַמְבַּ"ם (מַלְכִים ט, א) עַל

שָׁשָׁה דְּבָרִים נִצְטוּהָ אָדָם הָרֵאשׁוֹן, בָּא אֲבֵרָהֶם וְנִצְטוּהָ יְתָר עַל אֱלוֹ
בְּמִלָּה, וְהוּא הִתְפַּלֵּל שְׁחֵרִית, וַיִּצְחַק הַפְּרִישׁ מֵעֶשֶׂר וְהוֹסִיף תְּפִלָּה
אֲחֵרֶת לַפְּנוֹת הַיּוֹם, וַיַּעֲקֹב הוֹסִיף גַּיַד הַנְּשָׂה וְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית, וּבְמִצְרַיִם
נִצְטוּהָ עִמְרָם בְּמִצּוֹת יְתֵרוֹת עַד שֶׁבָא מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וְנִשְׁלְמָה תּוֹרָה עַל
יְדוֹ. וּבִסְפָר 'חַיִּים שְׂאֵל' לַחִיד"א מֵבִיא מִפְּרָשִׁים שְׂמֵבָאִים אֱלוֹ מִצּוֹת נִצְטוּהָ
עִמְרָם, מִצּוֹת קְדוּשִׁין וְגֵרוּשִׁין כְּשֶׁגָּרַשׁ אֶת יוֹכָבֵד וְהִחְזִירָהּ. וּמֵבֵאֵר לְדַבְּרֵינוּ כִּי
שְׁלֹדֶת מֹשֶׁה הִיא בְּרוּר הַק"ל הַפְּנִימִי, הִיָּה צְרִיף לַפְּנֵי זֶה לְגַרְשׁ וּלְקַדֵּשׁ אֶת יוֹכָבֵד
כְּדֵין תּוֹרָה, כְּדֵין לְבָרַר אֶת הַק"ל בְּשִׁלְמוֹת. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שְׁיִוְכָבֵד
הִיא מִשְׁרַשׁ כְּבֵד הַחֶפֶז מִקַּל, וְעִמְרָם הוּא מִלְשׁוֹן עִמְרָא שְׁפָרוּשׁוֹ צֶמֶר שֶׁהוּא דְבַר
קַל, לְכֵן יְחוּד עִמְרָם וַיִּוְכָבֵד בְּרוּר אֶת הַק"ל מִהַכְּבֵד.

וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. י. שְׁלִיט"א שְׁקַל וְחֹמֶר נִרְמָז בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת ב, ד) "וְתִתְּצַב
אֲחֵתוֹ מִרְחֹק לְדַעַה מֵהַ יַעֲשֶׂה לָּהּ" כִּי כָאן נוֹלַד מֹשֶׁה בְּזִכּוֹת מֵרִים, וְהִיא
הַמְּשִׁיכָה לְדָאוֹג לְבָרוּר הַק"ל מִהַחֹמֶר וְלִשְׁמוֹר עַל מֹשֶׁה, וְלָכֵן הִיא הַתְּחִבָּרָה
לְבַחֲיִנַת הַדַּעַת "לְדַעַה מֵהַ יַעֲשֶׂה לָּהּ" שְׁשֵׁם שְׂרַשׁ נִשְׁמַת מֹשֶׁה וְשֵׁם שְׂרַשׁ שְׁתֵּי
בַחֲיִנוֹת הַק"ל כְּדִלְקָמֶן. וְלָכֵן בָּאוּתוֹ מֵעֵמֶד נִרְפְּאָה בַתִּיָּה בֵּת פְּרַעַה מִצְרַעְתָּהּ, כְּפִי
שֶׁהִבְאֵנוּ עַל צְרַעַת חִזְקִיָּהוּ שְׁצֻרְעַת בָּאָה מִפְּגָם הַקָּרִי וְתִקּוֹן הַק"ל מִרְפָּא אֶת
הַצְּרַעַת.

**"וְאָבִיָּה יָרַק יָרַק בְּפָנֶיהָ" מִכָּאן לּוֹמְדִים אֶת כָּל
דֵּין קַל וְחוֹמֶר בִּתּוֹרָה.**

מִצִּינּוּ בְּגִמְרָא (סוּטָה ט:) מֵרִים הַמְּתִינָה לְמֹשֶׁה שְׁעָה אֲחֵת שְׁנֵאָמַר "וְתִתְּצַב
אֲחֵתוֹ מִרְחֹק", לְפִיכֵךְ נִתְּעַכְבוּ לָהּ כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁבַעַת יָמִים
בְּמִדְבָר, שְׁנֵאָמַר "וְתִסָּגֵר מֵרִים מַחוּץ לְמַחְנֶה שְׁבַעַת יָמִים, וְהָעַם לֹא

נסע עד האסף מרים. וראה זה פלא מכאן לומדים את כל דין קל וחומר בתורה, כמובא בגמרא (ב"ק כה). **מדין קל וחומר כיצד** [היינו מהיכן לומדים שהתורה נדרשת בקל וחומר] **"ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים תסגר שבעת ימים", קל וחומר לשכינה ארבעה עשר יום, אלא דיו לבא מן הדין להיות כנדון**. וכן מובא בלק"ת (בהעלותך לד): ש"ג מדות שהתורה נדרשת בהן המובאות בברייתא דר' ישמעאל הן בחינת "ג מדות הרחמים. ומדת **קל וחומר** הראשונה היא כנגד מדת **אל**, ורואים שמשה התפלל על מרים **"אל נא רפא נא לה"**. וכן מובא בספר 'לקט תפלות' מה'בן איש חי' להזכיר כמה עניני **קל וחומר** כסגולה לרפואה, כמו שרואים שמשה בקש רפואה במדת **אל** שהיא כנגד **קל וחומר**. ונראה להוסיף כיון שהקל וחומר נקרא **דין**, ומובא בספר 'שערי אורה' (שער א) שענין הרפואה בא ממדת הדין. וכן מצינו בזהר (בראשית כד): שתפלה ארפה היא לצד החסד שהוא בבחינת ארך, ותפלה קצרה היא לצד הדין שהוא בבחינת קצר. ומשה התפלל תפלה קצרה **"אל נא רפא נא לה"**, לצד הדין. וכן מובא ב'פרי עץ חיים' להאר"ל (העמידה ע' ריט) **רפאנו ה' ונרפא ר"ת ר"ו הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה ר"ת גימטריא ב' פעמים ר"ו**. רואים שמספר **ר"ו** שהוא המספר של המלה **גבורה** מרמז ג' פעמים בתחלת ברכת רפאנו.

והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שבבקשת אהרן ממשה שיתפלל על מרים שתתרפא מהצרעת כתוב (במדבר יב, יב) **"אל נא תהי כמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו"** ומבאר רש"י **"חצי בשרו" שאחיו בשרו הוא**, היינו שמרים היא בבחינת חצי בשרו של משה, ולכן משה צריך להתפלל עליה. ורואים שרמז על פגם של מרים ביציאת משה מהר"ח"ם, לרמז שיש פגם בגבור הק"ל של נשמת משה שגבר מהחמ"ר. והוסיף הרה"ג ר' צ. א.

שליט"א שחצוי הגימטריא של תבת "בשרו" כדברי אהרן שנפגם חצי בשרו, עולה בגימטריא חומר, לרמז שיש פגם בק"ל שנברר מהחומר.

בְּאֵמֶת קשים דברי הגמרא מאד על פי פשט. איזה קל וחמר אומר ה' ש'לו יצויר אם עמרם היה יורק בפניה היתה צריכה הסגר שבעת ימים, היכן מצינו דבר דומה שה' אומר 'לו יצויר', ומדוע הזכיר ה' את עמרם כאן, ובשביל מה מדבר ה' על יריקה של עמרם שלא היתה ולא נבראה. ומדוע אין הגמרא מבארת את הפסוק כפשוטו בלי קל וחמר, שאביה הפונה לה' שירק בפניה על ידי הצרעת, ודינה כדיון מצרע להסתגר שבעת ימים, לשם מה כל הקל וחמר הזה שאינו מובן כלל. ולפי דברינו הדברים נפלאים ממש; ננסה לחשב מחשבת מרים הצדקת: היא זכתה בגיל שש לומר לאביה עמרם שהיה גדול הדור 3 קל וחמר, וגרמה לו להחזיר את אשתו. בעקבותיו החזירו כל עם ישראל נשותיהם, והיא המשיכה יחד עם אמה להיות המילדת להוליד את כל ישראל במצרים. כל החיים אומרים לה כל ישראל שכל מציאות עם ישראל בזכותה, ובזכותה נולד משה וזכינו לעשר מכות ויציאת מצרים וקריעת ים סוף ומתן תורה, הכל בזכותה שדאגה שאביה יחזיר את אמה ולא יפרוש ממנה. כעת היא שומעת בדרך אגב מצפורה, שמשה אחיה גדול הדור היורש של אביה עמרם בהנהגת הדור חוזר על אותה טעות כבכול, ופורש מאשתו כבר מהזמן שה' התגלה אליו בסנה עוד קודם שיצאו ממצרים, הרי הדבר הזה עוררה לפעול בענין. ומה תעשה; לדבר עם משה אינה יכולה שלא להביד את צפורה שגלתה לה. הלכה מרים להתיעץ עם אהרון שמיד הסכים אתה שאין זה נכון. שהרי גם הם נביאים והדבר אינו מפריע להם. ובלק"ת להאר"ז"ל (בהעלתך) מפרש שפרישות משה מצפורה התגלתה למרים כשאליהד ומידד התנבאו במחנה שמשה מת ויהושע מכניס, ואמרה צפורה למרים שהיא חוששת על נשותיהם של אליהד ומידד שעכשיו בעליהן יפרשו מהן כמו שמשה פרש ממנה. ומרים ואהרון

חֲשָׁבוּ שֶׁלֹּא סֵתֵם הַשְּׁתַּלְשֵׁל שְׁכַל הַדְּבָרִים הָאֵלֹו נִגְלוּ לָהֶם יַחַד, אֲלֹא זֶה גּוֹפֵא סִבַּת הַנְּבוּאָה שֶׁמֹּשֶׁה מֵת וַיהוֹשֻׁעַ מְכַנִּיס, כִּי מֹשֶׁה יַעֲנֵשׁ שֶׁלֹּא יִכְנַס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִשּׁוּם שֶׁפָּרַשׁ מֵאַשְׁתּוֹ, וְלֹא הָיָה שֶׁיֵּד שְׂיִתְלוּ אֶת הָעֲנֵשׁ בְּחֹטֵא מִי מְרִיבָה, שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן עֲדִין לֹא הָיָה חֹטֵא מִי מְרִיבָה, כִּי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן חֹטְאוּ בְּמִי מְרִיבָה אַחֲרֵי שֶׁמְרִימִם מֵתָה וְלֹא הָיָה מִיִּם.

לְפִי זֶה נִבֵּא לְבָאֵר אֶת הַקַּל וְחֹמֶר שֶׁה' אוֹמֵר מְדוּעַ מְרִימִם נִהְיִתָּה מְצַרְעֵת. ה' מְדַבֵּר לְמְרִימִם וְאוֹמֵר לָהֶם: הֲרִי אֶת מְרִימִם כְּשֶׁבָּאת לְאַבְיָד עִמָּרֶם וְאַמְרַתְּ לוֹ אֶת 3ה הַקַּל וְחֹמֶר לְקַחְתָּ בְּחֻשְׁבוֹן שְׂאוּלִי אֶת יְלָדָה בְּגִיל שֶׁשׁ טוּעָה וְאִינָה מְבִינָה יוֹתֵר טוֹב מִגְּדוּל הַדּוֹר, וְאִז אַבְיָד הָיָה יוֹרֵק עֲלֶיךָ וְהִיִּית נֶעְנֶשֶׁת לְהִסְתַּגֵּר שְׁבַעַת יָמִים, וּבְכָל זֹאת הִלְכְתָּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ. גַּם עֲכָשְׁיוּ כְּשֶׁהִלְכְתָּ לְאַהֲרֹן לְדוֹן אֶתוֹ בְּפְרִישוֹת מֹשֶׁה מִצַּפּוֹרָה יֵשׁ שְׁנֵי צְדָדִים; הֵינּוּ שְׂיִתְכֹן שֶׁמֹּשֶׁה צוֹדֵק וְלֹא אֶת, וְאִז תִּצְטַרְכִי לְהִסְתַּגֵּר שְׁבוּעַת יָמִים כִּי דִּיּו לְבֵא מִן הַדִּין לְהִיּוֹת כְּנֹדוֹן. וְהַפַּעַם אֲכֹן מֹשֶׁה צוֹדֵק וְלֹא אֶת, כִּי אֲצַל עִמָּרֶם הָיָה הַקַּל וְחֹמֶר שֶׁלֹּא לְפְרוֹשׁ מֵהָאִשָּׁה כְּפִי שְׁדַרְשְׁתָּ לְאַבְיָד וְקַבַּל דְּבָרֶיךָ, אֲבָל אֲצַל מֹשֶׁה הַקַּל וְחֹמֶר הוּא הַפּוּד; כֵּן לְפְרוֹשׁ. כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא (שַׁבַּת פ.ז) **שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים עָשָׂה מֹשֶׁה מִדַּעְתּוֹ וְהִסְפִּים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמוֹ. פִּירֵשׁ מִן הָאִשָּׁה, מֵאִי דָרַשׁ נִשְׂא קַל וְחֹמֶר בְּעִצְמוֹ אָמַר וַיֵּמָר יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא דְבָרָה שְׁכִינָה עִמָּהֶם אֲלֹא שְׁעָה אַחַת וְקִבַּע לָהֶם זְמַן, אָמְרָה תּוֹרָה "אֵל תִּגְשׁוּ אֶל אִשָּׁה". אֲנִי שְׁפַל שְׁעָה וְשְׁעָה שְׁכִינָה מְדַבֵּרַת עִמִּי, וְאִינוּ קוֹבַע לִי זְמַן, עַל אַחַת כְּפָה וְכַמָּה. וּמִנָּא לֵן דְּהִסְפִּים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדו דְּכַתִּיב "לֵךְ אָמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם". וְכַתִּיב בְּתַרְיָה "וְאַתָּה פָּה עֹמֹד עִמָּדִי". וְלֵכֵן אָמַר ה' נִסַּח "וְאַבְיָה יֵרֵק יֵרֵק" לְרַמֵּז עַל פְּגַם הַקָּרִי וְהַקָּל, שְׁכָאן הַקַּל וְחֹמֶר הוּא הַפּוּד שֶׁמֹּשֶׁה צָרִיךְ לְפְרוֹשׁ מֵאַשְׁתּוֹ, וַיֵּמָר שֶׁמְרִימִם אָמְרָה גוֹרֵם פְּגַם צַרְעַת שֶׁהִיא תּוֹלְדָה שֶׁל פְּגַם קָרִי שְׁצָרִיךְ תִּקּוּן. וְכֵן אֲצַל מֹשֶׁה אֵין פְּגַם**

בפרישות, כי משה היה בדרגת ויקרא בתוספת הא' על ויקר של בלעם שהוא סוד קרי, כמובא בזהר, ולא היה אצל משה שום מכשול של קרי כפי שה' אמר שם מיד אחר כך לאהרון ומרים, שמשה "פה אל פה אדבר בו" והוא מוכן תמיד בטירה לקבל הנבואה.

מצינו במדרש (פסיקתא רבתי מ"ג) **בשעה שגזר פרעה "כל הבן הילוד היארה תשליכהו" כיון ששמע עמרם בן הוא ובית דינו באותה שעה גזרו ומנעו ישראל מפריה ורביה והוציאו את נשיהם "נשי עמי תגרשון מבית תענגינה", מרים היתה אותה שעה בת שש שנים ואמרה אבא אבא פרעה היה טוב לישראל יותר ממך, למה, פרעה גזר בזכרים ואת בזכרים ובנקבות, פרעה גזר ספק נתקימה גזרתו ספק לא ואתה גזרת ונתקימה גזרתך, כיון ששמע עמרם את דברי הביא אותה לפני סנהדרין ואמרה לפניהם, ואמרו לו עמרם אתה אסרת ואתה צריך להתיר את הדבר, אמר להם ומה אתם אומרים לי נחזור בחשאי, אמרו לו ומי מודיע לכל ישראל, אמר רב יהודה בר זבידא הושיבה עמרם בפוריא והיה אהרן מפאן ומרים מפאן טוענים קורקנות ומהלכים לפניה, ורוח הקדש צוחת "מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה", ולמה עשה עמרם בן כדי שידעו ישראל ויחזירו את נשיהם, וכיון שראו אמרו שירה להקב"ה, ולא אמרו שירה אלא אמרו עכשיו משה הגואל נולד ואנו נגאלים ממצרים. ורואים שעמרם הסתפק בדברי מרים אם היא צודקת והביאה לפני הסנהדרין שיכריעו, וכמו שבארנו שהיה צד שאביה ירק בפניה.**

וזה לשון הספר 'צפנת פענח' מבעל ה'תולדות יעקב יוסף' (יתרו) **יתרו כהן מדן ראש ושר לכל סטרא דמסאבא וכו', ומשה שלקח בתו הוציא**

הנשמות של קרי מאדם הראשון שהיו עשוקות ביד הקלפות שהוא להן מדון, והנשמות הנ"ל נעשו אשה למשה וכו', והוציא הצפור דעת דמלכות הרשעה ונעשית אשת משה וכו'. ואלו ב' דורות של קרי נעשו בניה, "אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה" בדור המבול. וכן השני נקרא אליעזר, כי דור הפלגה נקראו בני אדם קדמא. "ולאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרה", היינו כלפי נשמות קרי של אדם הראשון, הפונה למשה עצמו, "אשר הציל את העם" שהם ניצוצי דור המבול ודור הפלגה. ורואים שנשואי משה לצפורה היו סוד ברור הק"ל שנים של אדם הראשון וכל נשמות ישראל ותקונם היו תלויים בנשואין אלו, כי עם ישראל היו בתחילה דור המבול, ואחר כך דור הפלגה ולא נתקנו, ובמצרים חזרו בגלגול והתחיל תקונם בשעבוד מצרים כמובא בכתבי האריז"ל בכמה מקומות. לכן מובן מאד מדוע מרים כל כך דאגה על הפרישות של משה, שהרי היא החזירה את עמרם ליוכבד והולידה את נשמות ישראל ודאגה לתקונם ולתקון הק"ל של אדם הראשון. והיא ידעה שהשלמת התקון תלויה בנשואי משה לצפורה.

קל וחמר בן קל וחמר, בן בנו של קל וחמר.

מצינו בגמרא (זבחים נ:) זהו קל וחמר בן קל וחמר, בן בנו של קל וחמר. וכן שרש דין קל וחמר בתורה נלמד מקל וחמר שה' אמר על הלשון הרע של מרים על משה שפורש מאשתו, שהוא תולדה של הקל וחמר שמרים אמרה לאביה עמרם שפרש מאשתו, וזאת היתה תולדה של הקל וחמר של הסבא למד שגרם לאדם הראשון לא לפרוש מאשתו, בבחינת קל וחמר בן קל וחמר, בן בנו של קל וחמר. ולכן הראשון הוא בן של השני, והשני הוא נכד של השלישי,

כמו סדר הארועים שהזכרנו, מרים ועמרם שהם אב ובת, והקודם הוא סבא רבא למך בבחינת בן בנו. וכן רואים שה' עשה קל וחמר על מספרי **שבע**, שהיתה צריכה להסתגר פעמים **שבעה** ימים, ומדין דיו וכו' תסתגר רק **שבעה** פעם אחת. וזה דומה לקל וחמר שעשה למך עם מספרי **שבע** וכפי שבארנו שמספר שבע מרמז על תקון המלכות. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א **שְלֹמֹה** נרמז בקל וחמר שה' עשה למרים: "ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא **תכלם** שבעת ימים".

וכן מצינו בזהר (תיקונים מח): שבזמן שמשה נלקח על ידי בתיה ביאור אמנם נרפאה בתיה מצרעתה מיד, בזכות האור של משה, אבל קצת מצרעתה נדבקה במשה, ומזה נהיתה ידו מצרעת כשילג אחרי הרבה שנים, ומצינו ברש"י (שמות ד, ו) "**מצרעת כשילג**" רמז לו שלשון הרע ספר באמרו לא יאמינו לי לפיכך הלקהו בצרעת כמו שלקתה מרים על לשון הרע. רואים שבאותו זמן שמרים עמדה על האור להשלים את הקל וחמר שאמרה לאביה עמרם להוליד את משה כדלעיל, התנוצץ בעולם שרש חטא של משה דומה לשל מרים שהביא עליו צרעת מנגיעת בתיה כדברי הזהר. כי הצרעת היא הקלפה שמתלבשת בנקדת ברור הק"ל כשדנים את הקל וחמר. ובשני המקומות היו פגמים בדקות שגרמו צרעת; בקל וחמר הראשון היה פגם בדקות שגרם צרעת אצל משה. ובקל וחמר השני היה פגם בדקות של מרים שגרם לה צרעת. והוסיפו הרה"ג ר' א. ה. והרה"ג ר' א. י. שליט"א שדבורו של משה נפגם בבית פרעה בילדותו שנעשה **כבד** פה, לרמז שעדין דבוק בו משהו מה**כבד** הפך **הקל** ממה שנדבק בו ממשפחת פרעה. ולכן הפגם היה ב**פה** כפי שבארנו שהפגם מתגלה ב**לשון הרע שבפה**. וכן **פרעה** אותיות **פה רע**, לרמז שהפה רע דקלפה התלבש על פיו של משה החל מהצרעת של בתיה, וההמשך בבית פרעה שנגרם לו להיות כבד פה. וכן שמעתי מהרה"ג ר'

צבי וַיִּנְבְּרַג שליט"א על פי ה'אבן עזרא' (שמות ד, י) על הפסוק **"לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשים גם מאז דברך אל עבדך"**. שמשוה הזכיר כמה פעמים גם, לרמז שהוא **מגמגם**, והאדם המגמגם חוזר רבות על המלה גם. ומבאר לדברינו כי בפסוק מזכרות ג' פעמים **"גם"** בגימטריא **ק"ל**, וכן יש בפסוק ג' פעמים ר"ת **"ג"** בגימטריא **ק"ל**. וכן **מגמגם** עם האותיות בגימטריא **ק"ל**, והגמגום של משה היה בגלל פגם ה**ק"ל** שלו שנפגם ממשפחת פרעה. ולפי זה מתבארת פנימיות הטענה של משה שסרב לגאול את ישראל בטענה שהוא **כבד פה**, לרמז שיש לו פגם ב**ק"ל**, ממילא אינו יכול לגאול את ישראל שבאו לברר את ה**ק"ל** במצרים. וה' ענה למשה **"מי שם [בגימטריא קל וחמר] פה לאדם"** [בגימטריא **ק"ל**]. היינו שה' יודע את כל הבעיות שיש עם הקל וחמר ובכל זאת הוא שולח את משה לגאול את ישראל. וכן תמול שלשים אז ר"ת **תש"א** וס"ת **מז"ל**, כי משה רמז שאינו יכול להיות גואל ולנשא מזלם של ישראל.

דבר ה' למשה "של נעליך" היה לרמז לו לפרוש מאשתו בבחינת מצות חליצה.

מובא בזהר (תיקונים מח:) שלכן אמר ה' למשה בסנה **"של נעליך מעל רגליך"** שיריד מעליו את קלפת הצרעת שנדבקה בו מבתיה. ומצינו בזהר חדש (תצא עב:) שהאשה היא בבחינת נעל, וכשה' אמר למשה **"של נעליך"** הכונה הייתה שיפרש מאשתו. וכן מצינו במדרש שמשוה פרש מאשתו מיד לאחר שקבל את הנבואה הראשונה בסנה: (ילקוט במדבר תשלז) **אמרה מרים אשריהן נשים של אלו [אלעד ומידד] היאך עלו בעליהן לשררה. אמרה לה צפורה אוי להן שמעכשיו אינם נזקקין להן לתשמיש אלא הן נעקרות מעכשיו, אמרה לה מנין את יודעת, אמרה לה מאחיק שמשעה שנתקדש לדבור אינו**

מכיר למטתו. נראה שלכן פרש משה מאשתו מאותו רגע, כי פרישותו הייתה לתקון פגם הק"ל בדקות שיעוד נשאר מהצרעת של בתיה. וכפי שבארנו שאצל משה נעשה התקון על ידי קל וחמר שהביא פרישות, ההיפך מעמרם ואדם הראשון שאצלם התקון הוא מקל וחמר שמנע את הפרישות.

מצינו בזהר חדש (תצא עב:) "**וּחֻלְצָה נֶעֱלָו**", כמו שנאמר "**חֲלַץ מֵהֵם**". רבי יהודה אמר רבי חיא, כתוב "**אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך**", וכי מנעל מטהר את המקום או מטמא את המקום, אלא אמר רבי אבא, מלמד שצוה לו הקדוש ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש מאשתו מכל וכל. במשה כתוב נעליך, וביהושע כתוב נעלך, שלא יפרש מאשתו מכל וכל, אלא לעתים מזמנים. "כי המקום אשר אתה עומד עליו" מקום יש לך במעלה גדולה משאר בני אדם, מדרגה הנקראת קדש. ועל כן נצטוו להתפרש מאשתו בדרך נעל. אף כאן גם הנעל הזו פרישות אשה. ורואים שדבר ה' למשה "**של נעליך**" היה לרמז לו לפרוש מאשתו בבחינת מצות חליצה שמסמלים בחליצת הנעל את הפרישות מהאשה היבמה. ובאר הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שגם המשך הענין הזה "**ואביה ירק ירק בפניה**", מרמז על היריקה שיש במצות חליצה שהיא חלק מהמצוה והפרישות, וה' רמז למרים שהיא דברה לשון הרע על הפרישות של משה שהיא בסוד חליצה, והיא באה לתקן את פגם הק"ל שנכנס בו מצרעת בתיה, לכן היא בעצמה צריכה לפרוש ולהסתגר שבוע ימים בבחינת יריקה, כי היא פגמה את היריקה של החליצה, וה' דרש זאת בקל וחמר, לרמז לה שהיא פוגמת את ברור הק"ל של משה.

והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שכשם שדבור נגד משה הנביא הביא על מרים ענש של כלימה ורק, ככתוב "ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק

בפניה הלא תכלם שבעת ימים". כך יש רמז על הפלימה והרק בדברי ישעיה הנביא שאמר את הנבואה כפי שקבלה בלי לפחד מאיש: (ישעיה ג, ה) "אדני ה' פתח לי אזן ואנכי לא מריתי אחור לא נסוגתי: גוי נתתי למכים ולחיי למרטים פני לא הסתרתי מפלמות ורק". וגם אצל ישעיה היו שזלזלו בנבואתו בכך שהביאו עליו פלימה ורק, והוא לא התיחס אליהם.

והוסיף הרה"ג ר' יהושע א. שליט"א שמצינו במשנה (ברכות נד.) **לא יקל אדם את ראשו כנגד שער המזרח, שהוא מכון כנגד בית קדשי הקדשים.** לא יפנס להר הבית במקלו, ובמנעלו, ובפנדתו, ובאבק שעל רגליו, ולא יעשנו קפנדריא, ורקיקה מקל וחמר. ומבאר הגמרא (סב:) ורקיקה מקל וחמר. אמר רב ביבי אמר רבי יהושע בן לוי כל הרוקק בהר הבית בזמן הזה כאלו רוקק בבית עינו, שנאמר "והיו עיני ולבי שם כל הימים". וכו', ורקיקה מקל וחמר ממנעל, ומה מנעל שאין בו דרך בזיון, אמרה תורה "של נעליך מעל רגליך", רקיקה שהיא דרך בזיון, לא כל שכן. ורואים קשר בין רוק לפגם העין בגימטריא ק"ל. ולומדים זאת מקל וחמר מהפסוק "של נעליך מעל רגליך". ומבאר לדברינו שאם חליצת הנעל במצות חליצה מסמלת בזיון, כפי שה' רמז למשה ב"של נעליך". בודאי היריקה במצות חליצה מסמלת בזיון. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שלכן פותחת המשנה: לא יקל אדם את ראשו לרמז שכל אלו פוגמים את הק"ל. וכן כל הדין שם הוא על מורא מקדש, ונבאר לקמן את הקשר בין מורא מקדש לברור הק"ל מהחמר.

וביתר עמק נראה לבאר את הקשר בין רקיקה לקל וחמר, דיריקה שיכת לבחינת היסוד דקלפה, כמובא בזהר (תולדות קמה.) שעשו ירק כששמע שיעקב גנב לו את הברכות. וכן על העורב המסמל את הסטרא אחרא, מובא

בְּרִשׁוֹי (סנהדרין קח.) **רוקק זרע מפיו לפיה של נקבה.** וכן **רוק** בגימטריא
ערלה, וירק אותיות **קרי** ולכן הכתוב אומר **"ואביה ירק ירק"** בוא"ו, לרמז
 שיש כאן פגם של **קרי** שהוא בחינת **רקיקה** שפוגמת את **הקל וחמר**, והפגם
 הוא באות **וא"ו** המסמלת את היסוד. ולכן אסור **רקיקה** בהר הבית נלמד מקל
וחמר, דיריקה פוגמת את **הקל וחמר** שמסמל את השפעת היחוד דקדושה
 שמבדר את הק"ל מהדעת. וכן מצינו באבות דרבי נתן (ט) ר' **עקיבא כשהלך**
לארץ אוכילו קורצא אצל שלטון אחד, ושגר לו שתי נשים יפות
רחצום וסכום וקשטום ככלות חתנים והיו מתנפלות עליו כל הלילה
זאת אומרת חזור אצלי וזאת אומרת חזור אצלי, והיה יושב ביניהם
ומרקק ולא פנה אליהו, הלכו להן והקבילו פני השלטון ואמרו לו שוה
לנו מות משתתננו לאיש הזה, שלח וקרא לו אמר לו מפני מה לא
עשית עם הנשים הללו כדרך שבני אדם עושים לנשים, לא יפות המה
לא בנות אדם כמותך הן, מי שברא אותך לא ברא אותם. אמר לו מה
אעשה ריחן בא עלי מבשר נבלות וטרפות ושרצים. ורואים שרבי עקיבא
רקק בעת שנסו להחטיאו בזנות. וכן מנהג ישראל לכוון באמירת "שהם משתחווים
להבל וריק" בגימטריא יש"ו, ורוקקין על הקרקע. ורואים שיש"ו שפגם את
קדש הקדשים כשהוציא את השם המפורש משם, הוא בחינת רוק. וכן ישוע עם
האותיות בגימטריא קל וחמר, כי הוא פגם את הק"ל וחמר.

נראה לבאר את פונת **רצה** והחליצנו שמכונים בשבת ב'סדור הרש"ש'. **יבנו**
שיחליצנו ה' מהנהגת ושליטת מטטרוון [שהוא בסוד געל],
ושתהיה הנהגת העולם על ידי ז"א דאצילות. פיון שהנהגת המלאך מט"ט,
 היא הנהגת דין בסוד **נעל** המסמלת את הדרגות הנמוכות ביותר שהם דינים, כי
 מט"ט נקרא **נער** שהוא בגימטריא ה' פעמים דין. וכיון שקל **וחמר** נקרא **דין**,

מבקשים שבשבת ה' יעשה תקון לנשמות ישראל בסוד חליצה, שמבררת את הק"ל מהחומר, ויחלץ את נעלו שהוא המלאך מט"ט, ויוציא ממנו את הנהגת העולם. ויזכו נשמות ישראל להנהגת הרחמים של ז"א דאצילות שהוא בסוד ה' פעמים הוי"ה בגימטריא ק"ל. היינו שנעלה לבחינת ק"ל כמו שמשה עלה כשחלץ את נעלו בסנה. וכן מצינו בזהר (תיקונים ס:) שלעתיד לבא תחלץ השכינה את הנעלים של קדשא בריך הוא, ויהיה מצב של "חלוץ הנעל". וכן מצינו בזהר (משפטים קכד:) שכל זמן שהקדוש ברוך הוא הולך בישראל, נדבק רוח ברוח. ובשעה שנאמר "הנה אנכי שלח מלאך", שמדבר על המלאך מטטרו"ן שיכול להתהפך לרע, ידע משה שזאת ירידה בדרגה. לכן אמר אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה. ורואים שמשה רצה את חליצת הנעל של מט"ט לעלות לבחינת ק"ל של ז"א דאצילות. והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שמצינו במדרש ('אותיות דרע' אות א') שבעים שמות למטטרו"ן ואלו הם וכו'. ובארנו שהקל וחומר קשור עם מספר שבע. ולכן בשבת שקשורה עם מספר שבע מבקשים שה' יעשה חליצה בסוד הקל וחומר לעלות לבחינת ק"ל.

נשאו דשאים קל וחומר בעצמן.

מצינו בגמרא (חולין ס.) בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא "למינו" באילנות, נשאו דשאים קל וחומר בעצמן אם רצונו של הקדוש ברוך הוא בערבוביָא למה אמר "למינהו" באילנות, ועוד קל וחומר ומה אילנות שאין דרכן לצאת בערבוביָא אמר הקדוש ברוך הוא "למינהו", אנו על אחת כמה וכמה. מיד כל אחד ואחד יצא למינו. פתח שר העולם ואמר "יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו". מובא ב'שער הכוונות' להאריז"ל (העמידה רמג) שטל מטר בגימטריא רפ"ח, [או חרף] וכשמתפללים ותנו טל ומטר לברכה, מכונים לברר רפ"ח. ולכן גם פרח אותיות חרף או רפ"ח, דבזמן החרף

מתעורר ענין הפריחה וברור הרפ"ח דבזמן הגשם כשהפל מתחיל לפרח, מתעוררים
מחדש הרפ"ח ניצוצות שבפנימיות העולמות שנפלו בבריאת העולם, וצריך
להתאמן בעבודת ה' כדי לבררם. ורואים שתכלית כל הבריאה ותקונה, שצריך
לתקן את הרפ"ח ניצוצין, קשור עם הצומח שממנו יוצאים הניצוצות להתברר.
ולפי זה מובן מדוע הצומח עשה קל וחמר בבריאת העולם איך לפרוח, לרמז
שתקון העולם קשור גם עם הקל וחמר שמברר את הניצוצות שקשורות עם פגם
הק"ל של אדם הראשון. ולכן פתח שר העולם ואמר "יהי כבוד ה' לעולם
ישמח ה' במעשיו". כי שר העולם הוא המלאך מט"ט שהוא בסוד נעל, שממנו
מבררים את הק"ל מהחמר, על ידי ברור הרפ"ח שנעשה דרך הצמחים. ובקל וחמר
וברור הרפ"ח תלוי תקון הבריאה. והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שכבוד ה'
מתגלה כשמבררים את הקל מתוך הכבד שהוא החמר. וכן ההפך מכבוד הוא
הקלון מלשון קל שמסמל את פגם הק"ל. וכן כבוד נקרא יקר ההפך מקרי בזהר
(וישב קפ:) כְּאִשׁוֹר בְּרֵא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם עָשָׂה אוֹתוֹ עַל הַדִּין, וְעַל
הַדִּין מִתְקַיֵּם, וְכֹל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם הֵם מִתְקַיֵּמִים בְּדִין, מִלְבַּד זֶה שֶׁהַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּדִי לְקַיֵּם הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יֵאבֵד פֶּרֶשׁ עָלָיו רַחֲמִים. וְשִׁמְעֵתִי בְּאוֹר
עַל פִּי דְבַרְנִי שֶׁהַקב"ה רָצָה לְבְרוֹא אֶת הָעוֹלָם וְתִקְוֵנוּ עַל יְדֵי קַל וְחֹמֶר שֶׁנִּקְרָא
דִּין, וְהוּא אֵכֶן בְּרֵא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדָּה זו, אֲבָל כְּדִי לְקַיֵּם הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יֵאבֵד פֶּרֶשׁ
עָלָיו רַחֲמִים שְׂאֵף שֵׁשׁ חֹמֶר שְׂאִינוּ מִתְבָּרַר, מִדַּת הַרַחֲמִים מְגַנֵּה עַל הָעוֹלָם.

המקלל נענש בסקילה על פגם הק"ל מהחמר.

מצינו בזהר (אמור קו.) שהמקלל שמע שמבזים את אמו שהיא זונה וכו', לכן הוא
קלל את ה' כפיכול לומר שאמו היא סמל לשכינה שנפגמה שלא באשמתה
בגלל עונות התחתונים בבחינת בא נחש על חוה והטיל בה זוהמא, ואם היא
פגומה גם ה' כפיכול פגום בבחינת "ויקב חר בדלתו". כי קב"ה ושכינתיה הם

אחד, ובגלל שהוא חטא לקלל אלהיו היינו שרצה לנקב חר ולהמשיך שפע לשכינה במצב של פגם שממנו יונקים החיצונים, היה חיב סקילה. ובאר הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שהזנות של שלומית בת דברי פגמה בבחינת ה"ק"ל שעסקו במצרים לתקנו, אף שלא היתה באשמתה, במציאות נפגם ה"ק"ל מהזנות, לכן נולד המקלל שנענש בסקילה שהיא המיתה החמורה ביותר, היינו שהיא ענש על פגם ה"ק"ל מהחמר. ולכן הכתוב (במדבר יב, יד) "ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר תאסף" ר"ת שלומית בב' אפנים, לרמז שמרים פגמה את בחינת ה"ק"ל בשוגג כמו שלומית בת דברי. לפי זה מתבאר באפן נפלא הרמז שהבאנו לעיל; אחרי שמשוה הרג את המצרי שזנה עם שלומית, אמר בעלה של שלומית שהוא דתן, למשה: "הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר". והבאנו מהרה"ג ר' ד. הנה שליט"א שהכתוב "אכן נודע הדבר" בגימטריא ק"ל, וכפי שמבאר רש"י נודע לי הדבר שהייתי תמה עליו מה חטאו ישראל מכל ע' אמות להיות נרדמים בעבודת פרוץ אבל רואה אני שהם ראויים לכוף, על שראה בישראל רשעים דלטורין. היינו שנודע למשה סוד ה"ק"ל שקשור עם עון הלשון הרע שהוא פגום במשפחת שלומית. וכן מצינו שלמקלל היו בעיות עם המחנה שמרמז על נקדת הבת עין שהיא בסוד נ"ח, כמובא ברש"י על המקלל (ויקרא כד, י) בא לטע אהלו בתוך מחנה דן אמרו לו מה טיבך לכאן אמר להם מבני דן אני, אמרו לו "איש על דגלו באתת לבית אבתם" כתיב, נכנס לבית דינו של משה ויצא מחיב עמד וגדף. "וינצו במחנה" על עסקי המחנה.

החמורה שבחמורות, והקלה שבקלות.

מצינו במדרש (דב"ר ו, ב) לא גלה הקב"ה מתן שכרו של מצוות חוץ משתי

מְצוֹת, הַחֲמוּרָה שֶׁבַחֲמוּרוֹת, וְהַקְלָה שֶׁבַּקְלוֹת, כְּבוֹד אָב וְאִם חֲמוּרָה
שֶׁבַחֲמוּרוֹת, וּמִתֵּן שֶׁכָּרָה אֲרִיכוֹת יָמִים, וְהַקְלָה שְׁלוּחַ הַקּוֹן, וּמִתֵּן שֶׁכָּרָה
אֲרִיכוֹת יָמִים. וּמְצִינּוּ בַּמִּשְׁנָה (חֹלִין קַמַּב.) וּמָה אִם מְצוּה קְלָה [שְׁלוּחַ הַקּוֹן]
שֶׁהִיא כְּאֶסֶר, אָמְרָה תוֹרָה "לִמְעַן יֵיטֵב לָךְ וְהֶאֱרַכְתָּ יָמִים, קַל וְחֹמֶר עַל
מְצוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁבַתוֹרָה. וּבְאֵר הַרְה"ג ר' א. י. שְׁלִיט"א שֵׁשׁ כָּאֵן רַמְזֵי שֶׁשְׂכַר כֹּל
הַמְצוֹת נִלְמַד מִקַּל וְחֹמֶר, שֶׁהָרִי יֵשׁ כֹּלֵל בְּש"ס מִיִּלְתָּא דְאֵתְיָא מִקַּל וְחֹמֶר
טָרַח וְכָתַב לָהּ קָרָא. הֵינּוּ שֶׁהַתוֹרָה כְּתוּבָה בַּמִּפְרָשׁ דְּבָרִים שְׁנֹלְמָדִים מִקַּל וְחֹמֶר,
כִּי שְׂכַר כֹּל הַמְצוֹת נִלְמַד מִקַּל וְחֹמֶר שֶׁהַתוֹרָה טָרַחָה לְכַתְּבוּ. וְכֵן לַמְצוּה הַקְלָה
בְּיוֹתֵר שֶׁהִיא שְׁלוּחַ הַקּוֹן, וְהַמְצוּה הַחֲמוּרָה בְּיוֹתֵר שֶׁהִיא כְּבוֹד אָב וְאִם, יֵשׁ
לְשִׁתִּיחֵן אוֹתוֹ שְׂכַר שֶׁל אֲרִיכוֹת יָמִים, כִּי זִיו לְבָא מִן הַדִּין לְהִיּוֹת כְּנֹדוֹן וְדִין הַקַּל
כְּדִין הַחֲמוּר. וְלָכֵן מְצוֹת שְׁלוּחַ הַקּוֹן הִיא מְצוּה קְלָה כְּאֶסֶר שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא 'ב'
פְּעָמִים ק"ל וְהוּא שֶׁרֶשׁ הַק"ל כְּדִלְקָמֵן. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁכְּבוֹד
אָב וְאִם מְרַמֵּז עַל בְּחִינַת כְּבוֹד הַהֶפֶךְ מִקַּל. וְלָכֵן ה' אִמַר שְׁמַרִים שֶׁפִּגְמָה בַּק"ל הִיא
פִּגְמָה בַּכְּבוֹד אָב וְאִם, "וְאֲבִיָּה יִרְק יִרְק בְּפִנְיָה", כִּי הִיא לֹא בִּרְרָה אֵת הַק"ל
מִתּוֹךְ הַכְּבוֹד. וְכֵן זִיווּג עֵמֶרֶם וְיוֹכָבֵד הִיא בְּבַחֲבִינַת כִּיבוֹד אָב, כִּי יוֹכָבֵד הִיטָה דוּדָה
שֶׁל עֵמֶרֶם אַחֻת אֲבִיו קָהֵת. וּמֵאִידֶךְ שְׁלוּחַ הַקּוֹן מְרַמֵּז עַל בְּחִינַת קַל, כִּי מְצִיאוֹת
הַצִּפּוֹר הִיא מְצִיאוֹת שֶׁל דְּבַר קַל שֶׁעָף מִמְקוֹם לְמְקוֹם. וְכֵמוּ שֶׁמְצִינּוּ בַּמִּשְׁנָה
בְּאֲבוֹת לְשׁוֹן קַל כְּנֶשֶׁר, דְּנֶשֶׁר הוּא בְּחִינַת קַל, וּבִרְאִיַת הָעֵינַי צְרִידָה הָאֵדָם לְהִיּוֹת
קַל כְּנֶשֶׁר, לְעֵצֶם עֵינָיו בְּזִרְזוֹת מְרָאוֹת בְּרַע. וְכֵן בִּיצִיַּאת מְצָרִים שֶׁהִיטָה בְּסוּד
בְּרוּר הַק"ל, כְּתוּב (שְׁמוֹת יט, ד) "וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׂרִים". וְכֵן מְצִינּוּ
בְּגִמְרָא (סוּטָה לח:) שֶׁהַעוֹפּוֹת מְכִירִים בְּצָרֵי הָעֵינַי. עֵינַי בְּאֵלְפֵי יִשְׂרָאֵל' (ע' תַּקְלָג)
שֶׁמְבִיא בְּשֵׁם 'פְּתוּחֵי חוֹתֵם', שֶׁעוֹף בֵּת הַיַּעֲנָה, נִקְרָאת כִּי מְלִשׁוֹן עֵינַי. עַל שֵׁם
שֶׁמְתַעֲבֶרֶת עַל יְדֵי רֵאִיָּה בְּלָבֵד. וְגַם כָּאֵן רוֹאִים קֶשֶׁר בֵּין עוֹפּוֹת לְעֵינַי. וְיֵשׁ גַּם עוֹף

שנקרא ראה. ועוד הוסיפו שיונים נמשלו לעננים, כמו שכתוב (ישעיה ס, ח) "מי אלה פעב תעופינה וכיונים אל ארבתיהם" ומצינו שעננים נקראים קל: (ישעי' יט, א) "הנה ה' רכב על עב קל".

אותיות ק"ל הן לפני אותיות מ"ר שבחמ"ר.

והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שאותיות ק"ל הן לפני אותיות מ"ר שבחמ"ר, לרמז שהק"ל הוא שרש החמר באותיות שמעליו וצריך לבררו מתוך החמר להחזירו לשרשו. ולכן יש עוד אות שצריך להוסיף לק"ל, והיא האות ז' שבאה לפני האות ח' של חמ"ר וכפי שבארנו ששרש הקל וחמר קשור עם מספר ז', כמו הקל וחמר שעשה ה'; "הלא תכלם שבעת ימים", וכמו הקל וחמר שעשה למד, "כי שבעתים יקם קינו ולמדו שבעים ושבעה". ואם נבדק את משמעות המספר קל"ז שהוא שרש הק"ל שמתברר מהחמר, הלא הוא המספר הפלאי והחשוב ביותר שהתגלה בחכמת הפיזיקה, מספר 137 שהתגלה כשרש החמר הגשמי של העולם, כפי שבארנו שהוא החלק הרוחני שבחמר, היינו הקל"ז שממנו החמר יוגק וצריך לבררו. ולכן קל"ז בגימטריא תבת אופן או קבלה. או פלא הוי"ה. וראה זה פלא שהשתלשל בגשמיות שם המספר הזה קבוע המבנה הדק שעולה בדיוק כמנזן קל וחמר, ומבאר לדברינו שהמספר הזה הוא סוד הק"ל שהוא השרש הרוחני הדק של עולם החמר, לכן הוא נרמז באותיות שמעל האותיות חמר. וכן הפסוק ה137 מתחלת התורה מדבר על המספר שבע של למדו שדרש את הקל וחמר עם מספר שבע כדלעיל: (בראשית ה, לא) "ויהי כל ימי למדו שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה". וכן עמרם שהמשיך את ברור הקל וחמר של למדו חי 137 שנה. וכן ג' פעמים 137 בגימטריא יש מאין סוד כל הבריאה. והוסיף הרה"ג ר' י. ב. שליט"א שמספר 137 עם הכולל הוא המספר שהירושלמי מציין בענין שמותיו של משיח, ונביא את דבריו: (ברכות יז) רבי

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי אָמַר צַמַח שְׁמוֹ, ר' יוֹדֵן בְּרִיָּה דֵר' אֵיבּוֹ אָמַר מְנַחֵם שְׁמוֹ,
אָמַר חֲנִינָה בְּרִיָּה דֵר' אָבֵהוּ וְלֹא פְּלִיגֵי חוּשְׁבַּנְיָה דֵהֲדִין כְּחוּשְׁבַּנְיָה דֵהֲדִין
הוּא צַמַח הוּא מְנַחֵם. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁהִיְחֹד הָעֲלִיּוֹן שְׁמַבְרֵר אֶת הַק"ל
מֵהֲדַעַת תְּלוּי בַּמִּסְפָּר הַזֶּה. וְכֵן מוּבָא בְּפִרְע"ח לְהֶאֱרִיז"ל (שבת ח) וַיֹּאמֶר לְכֹה דוֹדֵי
נִצָּא הַשָּׂדֶה, בּוֹאוּ וְנִצָּא לִקְרֹאת שַׁבַּת מַלְכֶתָא חֲקַל תַּפּוּחִין קִדְיִשׁוֹן,
וַיְכַוֵּן לַמְּלָכוֹת, הַנִּקְרָא חֲקַל תַּפּוּחִין. וַיְכַוֵּן כִּי חֲקַל, הוּא הוּי"ה אֱהִי"ה
הוּי"ה אֲדֹנָי, וְכֵן הַמְלוּיִן דְּע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, עוֹלָה חֲקַל עִם י' אוֹתִיּוֹת
דְּהוּי"ה מְלֵא. וְכֵן מְנַחֵם עוֹלָה חֲק"ל, שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, וּבִגְלוֹת
רַחֵק מִמְּנֵי מְנַחֵם. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. עֲבֵרוֹן שְׁלִיט"א שֶׁסְּפִירַת כְּתוּר
בְּגִימְטְרִיא 1370 הֵינּוּ 10 פְּעָמִים 137, לְרַמֵּז שֶׁהַכְּתוּר קָשׁוּר לַמִּסְפָּר הַזֶּה, וְלִכֵּן הוּא
כְּפוּל 10, כִּי הַכְּתוּר כּוֹלֵל אֶת כָּל הַ10 סְפִירוֹת.

וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' א. ה. שְׁלִיט"א שֶׁהֵאֱוִיּוֹת מ"ר שְׁבַח מ"ר נִמְצְאוֹת גַּם בְּעִמְרָם
וּבְמִרְיָם שֶׁהִתְעַסְקוּ לְבַרֵּר אֶת הַק"ל. וְכֵן הַכְּבֹד שֶׁהוּא סוּד הַחֹמֶר הַפֶּד
הַקַּל, קָשׁוּר עִם הַמְרָה, כִּי הַכְּבֹד וְהַמְרָה צְרִיכִים בְּרוּר מֵהַקְּלֹפּוֹת שֶׁקָּשׁוּרִים עִם אֲבָרִים
אֵלּוּ. וְלִכֵּן יוֹכְבֵד וּמְרִים שְׁמֵרְמִזִּים בְּשִׁמּוֹתֵיהֶם עַל הַכְּבֹד וְהַמְרָה עֲסָקוּ בְּבִרּוּר הַקַּל
מֵהַחֹמֶר. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (סְנֵהֲדֵרִין נו:) נִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמְרָה, שַׁבַּת וְכַבּוּד אָב וְאָם.
וּמְצִינּוּ בְּרִש"י (שְׁמוֹת טו, כה) בְּמְרָה נָתַן לָהֶם מְקַצַּת פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה שִׁיתְעַסְקוּ
בָּהֶם שַׁבַּת וּפְרָה אֲדָמָה וְדִינִין. וְרוֹאִים שֶׁבְּמְרָה קִבְּלוּ דִינֵין שְׁמֵרְמִזִּים עַל קַל
וְחֹמֶר שֶׁנִּקְרָא דִין, וְקִבְּלוּ כְּבוֹד שַׁבַּת וְכַבּוּד אָב וְאָם, שֶׁבִשְׁתֵּיהֶן יֵשׁ גַּם דִּין מוֹרָא שַׁבַּת
וּמוֹרָא אָב וְאָם. וְהַמְשַׁתָּף לְכֻלָּם שֵׁישׁ בָּהֶם אֶת בְּחִינַת הַכְּבֹד וְהַחֹמֶר הַפֶּד הַקַּל שֶׁצָּרִיךְ
לְבַרֵּר, וְקָשׁוּר עִם הָאוֹתִיּוֹת ר"מ שְׁבַח מְרָה וּבְמִרְיָה. וְכֵן ר"מ בְּגִימְטְרִיא עֲמָלֵק שֶׁרַשׁ הָרַע
שֶׁצָּרִיךְ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַנִּיצוּצוֹת. וְכֵן שַׁבַּת קָשׁוּרָה עִם מִסְפָּר שֶׁבַע, וְקַל וְחֹמֶר
קָשׁוּר עִם מִסְפָּר שֶׁבַע, וְלִכֵּן הַמְחַלֵּל שַׁבַּת חֵיב סְקִילָה, כִּי הוּא פָּגַם אֶת הַקַּל וְחֹמֶר.

והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שרואים כמה פעמים את תבת מ"ר כשָבא ישעיהו להוכיח את חזקיהו על פגם שאינו מתחנן ופוגם את פגם הק"ל כמו אדם הראשון כְּדַלְעִיל: (ישעיה לח, א) "בַּיָּמִים הֵהֵם חָלָה חֲזַקְיָהוּ לְמוֹת וַיָּבֹאוּ אֵלָיו וַיִּשְׁעִיחוּ בֶן אֲמוּץ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' צוּ לְבֵיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה וְגו' כֹּל שְׁנוֹתַי עַל מֵר נִפְשִׁי וְגו', הִנֵּה לְשִׁלּוּם מֵר לִי מֵר וְאַתָּה חֲשַׁקְתָּ נִפְשִׁי מִשַּׁחַת בְּלִי כִּי הִשְׁלַכְתָּ אַחֲרַי גֹּדֶךְ כָּל חֲטָאִי".

בְּן סוֹרֵר וּמוֹרָה

והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שְׁבֵן סוֹרֵר וּמוֹרָה שְׂרוּדֵף אַחֲרַי הַחֲמֵר לְאָכּוֹל בְּשָׂר וּלְשִׁתּוֹת יַיִן שְׁנִקְרָא חֲמֵר, מְרָאָה שְׁיֵשׁ לוֹ פָּגָם בַּק"ל, לִכֵּן הוּא סוֹרֵר, הֵינְנוּ שְׂפּוֹגִים אֶת בְּחִינַת ס"ר שְׁעוֹלָה ב' פְּעָמִים ק"ל, וּמוֹרָה מְרַמֵּז עַל פָּגָם בְּבְחִינַת הַמ"ר. וְלִכֵּן הוּא נִסְקָל. וְכֵן דִּין בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרָה הוּא רַק לְבֶן י"ג שָׁנִים וַיּוֹם אַחַד עַד י"ג שָׁנִים וְגו' חֲדָשִׁים. וְרוֹאִים קָשֶׁר לְמַסְפֵּר י"ג שְׁקָשׁוּר עִם קַל וְחֲמֵר, שֶׁהִיא הַמִּדָּה הָרִאשׁוֹנָה מֵה"ג מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בָּהֶן. וְזֶה סוּד הַכְּתוּב (יחזקאל יא, יט) "וְהִסְרֵתִי לֵב הָאָבִן מִבְּשָׂרָם" שְׁבְחִינַת ס"ר שֶׁהוּא בְּגִימָטְרִיא פְּעָמִים ק"ל יִתְגַּבֵּר עַל לֵב הָאָבִן הַכָּבֵד.

וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (סנהדרין צב.) אָמַר רַבִּי טְבִי אָמַר רַבִּי יֵאֱשִׁיָּה מֵאֵי דְכְּתִיב "שְׂאוּל וְעֶצֶר רָחֵם אֶרְץ לֹא שְׁבָעָה מֵיָם". וְכִי מָה עֲנִין שְׂאוּל אֶצֶל רָחֵם, אֶלָּא לּוֹמַר לָךְ מָה רָחֵם מְכַנִּיס וּמוֹצִיא, אֶף שְׂאוּל מְכַנִּיס וּמוֹצִיא, וְהֵלֵא דְבָרִים קַל וְחֲמֵר, וּמָה רָחֵם, שְׂמִכְנִיסִים בּוֹ בְּחֲשָׂאֵי, מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ בְּקוּלֵי קוּלוֹת, שְׂאוּל, שְׂמִכְנִיסִין בּוֹ בְּקוּלוֹת, אֵינּוּ דִין שְׂמוֹצִיאִין הֵימְנוּ בְּקוּלֵי קוּלוֹת, מִכָּאֵן תְּשׁוּבָה לְאוֹמְרִים, אֵין תְּחִיַּת הַמֵּתִים מִן הַתּוֹרָה. וְרוֹאִים שֶׁהִגִּיהֶנּוּ הוּא בְּחִינַת רָחֵם וְלוֹמְדִים קַל וְחֲמֵר מְרָחֵם לְגִיהֶנּוּ. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְכֶשֶׁם שְׂרָחֵם מְבַרֵר אֶת הַקַּל הֵינְנוּ הַנּוֹלֵד שְׂיוֹצֵא מִלְּבָן וּמִבְּרָר, וְכַפִּי

שאומרת הגמרא שהולד יוצא בקולי קולות בבחינת ק"ל שהתברר מהרחם שהוא החמר, כך הגיהנם מנקה את הנשמה ומוציא אותה בקולי קולות בבחינת ק"ל שמתברר מהחמר.

והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שלשון הגמרא מילתא דאתיא מקל וחמר **טרח וכתב לה קרא**, מרמז שברור הקל מהחמר הוא דבר שפרוד בטרחא, כמו שבני ישראל השתעבדו וטרחו במצרים בחמר ובלבנים לברר את הקל מהחמר. וכמו שבמצרים נלחמו בבני ישראל על ידי עבודת פרך, כך יש בש"ס פירכא לקל וחומר. וכן שרש ס"ר שמסמל את ברור הק"ל נרמז ביסורים שמבררים את הק"ל. וכן רואים הרבה את שרש ס"ר במכות שקבלו המצרים: **"ויסר הצפרדעים"**. **"ויסרו הצפרדעים"**. **"ויסר הערב"**. **"ויסר הערב"**. **"ויסר מעלי"** רק את המות הזה.

והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שנחומ"ר בגימטריא ב' פעמים ק"ל, כפי שבארנו שברור הק"ל מהחמר נעשה בדעת ששם יש ב' פעמים ק"ל. וכן כנודון בגימטריא ק"ל. כי דיו לבא מן הדין להיות כנודון, וגם החמור דינו כמו הק"ל.

לפי הזהר הִיָּה חֶסֶד בְּמִשָּׁה רַבָּנוּ שְׁפָרַשׁ מֵאִשְׁתּוֹ.

ולפי זה נראה שמשה התחיל לפרוש מאשתו מכח הקל וחמר בסנה, וקיים שם גם כבוד אב ואם וגם שלוח הקן שהם בסוד קל וחמר. כפי שמצינו במדרש (תנחומא שמות י"ט) **"של נעליך ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם וגו"** נגלה עליו בקולו של עמרם אביו כדי שלא יתירא, באותה שעה שמח משה ואמר עוד אבי עמרם חי, אמר לו הקב"ה **"אנכי אלהי אביך אלהי אברהם וגו"**, בפתוי באתי אליך שלא תתירא, מיד **"ויסתר משה פניו"**.

וכן בארנו במאמר 'השלחן פה' על הכתוב (שמות יח, ב) **"וַיִּקַּח יְתָרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה אֶת צִפְרָה אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחֵר שְׁלוּחֵיהָ"**, שְׁמֵשָׁה בַתחֵלָה שָׁלַח אֶת צִפְרָה חֲזָרָה לְבֵית אָבִיהָ בְּבַחֲיִנַת מִצְוַת שְׁלֹחַ הַקּוֹן, וְזֶה עוֹרֵר אֶת הַשְּׁפָעַת הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה מֵהַקּוֹן הָעֲלִיּוֹן, שְׂזִכְיֵנו לוֹ, וְלָכֵן כָּתוּב (שְׁמוֹת יח, ב) **"וַיִּקַּח יְתָרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה אֶת צִפְרָה אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחֵר שְׁלוּחֵיהָ"**, שֶׁהֵבִיא אֶתוֹ אֶת צִפְרָה, הַמְרַמֶּזֶת בְּשֵׁמָה עַל הַצִּפּוֹר תּוֹר, בְּסוּד תּוֹרָה, בְּזִכּוֹת **"שְׁלוּחֵיהָ"**, הֵינּוּ בַחֲיִנַת שְׁלֹחַ הַקּוֹן שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה כְּשֶׁשָׁלַח אוֹתָהּ. וְכֵן תּוֹרָה מְרַמֶּזֶת בְּאוֹת שְׁלִישִׁית בְּכָתוּב **"אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחֵר שְׁלוּחֵיהָ"**. וְכֵן **"וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו"** מְרַמֵּז עַל **ב' פְּעָמִים פ"ן כְּמִנְיֵן ק"ל**, שֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לְבַרֵּר שֵׁם. וְכֵן בַתחֵלָה כְּשֶׁסָּר לְרֵאוֹת, נִבְיָא לְקַמֵּן מֵהָאָרִיז"ל שֶׁמֹּשֶׁה הִתְקַרֵּב לְשָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ בְּסוּד ב' פְּעָמִים **ק"ל כְּמִנְיֵן ס"ר**.

בְּאָרְנוֹ בְּמֵאֵמֶר 'עוֹלָם הַשְּׁמִינִי' שֶׁהִמְנַהֵיג צְרִיד שִׁיְהִי לוֹ אִשָּׁה וּבְרָכָה כְּדִי שְׂיִוָּכַל לְהַשְׁפִּיעַ עַל אֲחֵרִים שֶׁפַע וּבְרָכָה, וְלִפִּי הַזֶּהֱר (ויחי רלד:) הִנֵּה חֶסְרוֹן בְּמֹשֶׁה רִבְנוֹ שֶׁפָּרַשׁ מְאֻשְׁתּוֹ. וְכֵן מְצִינוּ בְּסֵפֶר הַלְּקוּטִים' לְהָאָרִיז"ל (חוֹקֵת רֵנָה) שֶׁה' אָמַר לְמֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶל הַסֹּלַע וְלִהְשָׁפִיעַ לְיִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁפָעַת הַמַּיִם הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וּמֹשֶׁה חָשַׁב שֶׁבְּגִלְל הָעֵרֶב רַב אֵין הֵם רְאוּיִים לְפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְהוּא הִכָּה אֶת הַסֹּלַע לְשֹׁבֵר אֶת קַלְפוֹת הַתּוֹרָה וְלִהְשָׁפִיעַ לְיִשְׂרָאֵל אֶת הַתְּלִמוּד בְּבִלִי וִירוּשָׁלַיִם. וְלָכֵן כָּתוּב **"וַתִּשֶׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם"**, שֶׁמִּזֶּה שָׁתוּ גַם הָעֵרֶב רַב הַנְּמַשְׁלִים לְבְעִירָם. וְאִם מֹשֶׁה הָיָה מְשָׁפִיעַ אֶת פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הָיוּ נִכְנָסִים לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל עִם מֹשֶׁה, וְזוֹכִים לְגֵאֲלָה דְרָךְ פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וּבְאָרְנוֹ מְדוּעַ מֹשֶׁה פָּרַשׁ מִצִּפּוֹרָה אִשְׁתּוֹ, כִּיִּן שֶׁהוּא לֹא רָצָה לְהַשְׁפִּיעַ לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא בְּסוּד הַשְּׁפָעַת הַקּוֹן צִפּוֹר שֶׁבָּא מִמְשַׁפַּחַת צִפּוֹרָה בַּת יְתָרוֹ וְכו', וְזֶה מְרַמֵּז הַזֶּהֱר שֶׁאִם מֹשֶׁה לֹא הָיָה פּוֹרֵשׁ, הוּא הָיָה זוֹכֵה לְדִרְגַת נְבוּאָה גְבוּהָה יוֹתֵר, הֵינּוּ שֶׁהָיָה זוֹכֵה לְדִרְגָה גְבוּהָה יוֹתֵר בְּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְלָכֵן מְרִים דְּבָרָה

לשון הרע על משה שפורש מאשתו, כיון שהיא היתה אחת האמהות של בית דוד. כמובא בגמרא (סוטה יא:), והמהרש"א שם מבאר (ד"ה דוד) שדוד היה נכד של מרים מצד אמו. והענין של פנימיות התורה כאב לה במיוחד. אמנם כל זה נכון על פי סוד, היינו שעל פי סודות התורה אם משה לא היה פורש מאשתו, הוא היה זוכה לדרגת נבואה גבוהה יותר, והיה מלמד את ישראל סודות התורה, והיה מכניסם לארץ ישראל והיו זוכים לגאולה השלמה. אבל כיון שמשה לא רצה ללמד את פנימיות התורה, והוא דבק בתורת הפשט בגימטריא קל וחמר, לכן הוא דן קל וחמר שעליו לפרוש מאשתו, וממילא הוא גם דבק בפשט ולא למד סודות התורה, וממילא הוא לא זכה להכנס לארץ ישראל. והוסיף הרה"ג ר' יהושע א. שליט"א שבלימוד דרך הפשט נהוג להשתמש במלה פרוש שהוא מלשון פרישה, לכן משה שדבק בפרושי הפשט, השתלשל מזה אצלו ענין הפרישות. מה שאין כן כשלומד דרך סוד נוקטים לשון גלוי שהוא הפך הפרישות וההסתרה. לכן אם משה היה מגלה את סודות התורה הוא לא היה פורש. וכן קבל"ה אותיות בק"ל, כי על ידי פנימיות התורה מבררים בקלות את בחינת הק"ל ואין צורך לסבול מברור החמר.

והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שאותיות מ"ר של חמ"ר יחד עם עינים שמסמלות את הק"ל, נרמזות כמה פעמים בחטא מי מריבה שהיה תוצאה של פגם הק"ל שהיה במשה כדלקמן: (במדבר כ, ח) "קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעינם וגו', ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא הפורים המן הסלע הזה נוציא לכם מים: וינם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעינם: ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני

בני ישראל וגו', המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש בם". וכן כשהלקה משה את הסלע הוא גלה את פגם הק"ל שנשארו לו מבתיה.

והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שבארנו לעיל שדבורו של משה נפגם בבית פרעה בילדותו שנעשה **כבד** פה, לרמז שעדין דבוק בו משהו מה**כבד** הפך **הקל**, ולכן סרב משה לגאול את ישראל בטענה שהוא **כבד** פה, לרמז שיש לו פגם **בק"ל**, ממילא אין הוא יכול לגאול את ישראל שבאו לברר את הק"ל במצרים. וכיון שמשה סבר שהוא עדין לא תקן את הקל וחמר בשלמות הוא אינו יכול לעבור ללמד את פנימיות התורה, שהיא השלב אחרי **הקל וחמר** בגימטריא **פשט**, ולכן מצינו במדרש (בתי מדרשות ח"ב שמות) **"ויאמר משה אל ה' בי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי וגו' שלח נא ביד תשלח"**. כבש הקדוש ברוך הוא למשה ששה ימים ובשביעי אמר לו **"שלח נא ביד תשלח"**, נשבע לו הקדוש ברוך הוא שלא יפגס לארץ ישראל שנאמר **"לכן לא תביאו וגו'"**. היינו שמשה טען שהוא כבד פה ולא היה מוכן לגאול את ישראל, וה' ענה לו שטענה זו תגרם לו שלא ללמד את פנימיות התורה ושלא יוכל להפגס לארץ ישראל. אבל לגאול ממצרים ולהנחיל את תורת הפשט אין מניעה. וכן רואים במדרש את המספר **שבע ושבעה** שקשורים עם הקל וחמר, כפי שבארנו לעיל על הקל וחמר שעשה למד, והקל וחמר שה' עשה למרים.

וכן משה נהיה כבד פה כשנגע בגחלת בבית פרעה, וגחלת נקראת **רצפה** אותיות **צפרה**, היינו שהנגיעה ברצפה גלתה את פגם הק"ל של משה שנהיה כבד פה, וזה גרם לו אחר כך לדרוש קל וחמר ולדבוק בפשט ולפרוש מצפרה. וכן **רצפה** אותיות **צפרה** מסמלת את ה"תוכו רצוף אהבה", ומרמזת בלשון המשנה (שקלים ו, ב) **מעשה בלהו אחד שהיה מתעסק, וראה הרצפה שהיא**

משנה מחברותיה. בא ואמר לחברו. לא הספיק לגמר את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו ביחוד ששם הארון נגנז. לרמז שנגנז הארון שטמון ברצפה שרצופה באהבה. וכן הכהנים היו צריכים ללכת יחפים שלא תהיה שום חציצה בין רגלם לרצפה, כי הרצפה מקדשת. וכן מצינו בגמרא (סוכה ג.) תניא אמרו עליו על רבן שמעון בן גמליאל כשהוא משתחוה נועץ שני גודליו בארץ ושוחה ונושק את הרצפה וזוקף ואין כל בריה יכולה לעשות כן. וכן מצינו שאבנר בן נר לקח את פילגש שאול רצפה בת איה, שהיתה גם פילגש שאול וגם פילגש דוד, ובארנו שרצפה בת איה היתה משרש אבנר בן נר בבחינת אב נר היינו האבא של הנר, ובבחינת בן נר היינו הבן של נר. אבנר שמיחד את הנ"ר גם מלמעלה למטה וגם מלמטה למעלה. דרצפה פרושה גחלת אש, וזה דומה לנר שמעורר מלמטה, וכן רצפה אותיות פרוץ ה' המסמל את שרש דוד שבא מפרץ ושיד לאות ה'. ואיה מסמלת את החבור מלמעלה, כפי שמצינו בזהר (וירא קא:) על הכתוב "איה שרה אשתך" שחבור זכר ונקבה הוא בבחינת איה. והוסיף הרה"ג ר' ישראל ק. שליט"א שריצפה בגימטריא שם שפ"ו. וכן רצפה מרמזת בזווג של יצחק ורבקה, ששם שרש כל הזווגים (בראשית כד, סד) "ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל".

כתוב (ישעיה ו, ה) "ואמר אוי לי כי נדמיתי פי איש טמא שפתיים אנכי ובתוך עם טמא שפתיים אנכי ישב פי את המלך ה' צבאות ראו עיני: ויעף אלי אחד מן השורפים ובידו רצפה במלקחים לקח מעל המזבח: ויגע על פי ויאמר הנה נגע זה על שפתיך וסר עונך וחטאתך תכפר". ורואים שהתקון לפה של ישעיהו בא דרך רצפה שולקחה ממלקחים מעל המזבח. וזה דומה לרצפה שעשתה את משה לכבד פה לגלות שיש לו פגם בק"ל שפוגם בפה וצריך תקון. ואז הוא זכה להמשך הפסוק "וסר עונך". בסוד ב'

פְּעָמִים ק"ל כַּמְנִין ס"ר. "וְחִטָּאתְךָ תִּכְפֹּר" בבחינת עבודת הַפֶּדָה במצרים שביררה את הק"ל.

מְצִינּוּ בַגְמָרָא (סוטה יב.) "עֲזוּבָה" זו מְרִים, וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמָה "עֲזוּבָה" שֶׁהַפֶּל עֲזוּבָה מִתְחַלְתָּה וְכוּ', "יְרִיעוֹת" שֶׁהֵיוּ פְּנֵיהָ דוּמִין לִירִיעוֹת. "וְאֵלֶּה בְּנֵיהָ", אֵל תִּקְרִי "בְּנֵיהָ" אֲלֵא "בּוֹנֵיהָ". "יִשְׂרָאֵל" שֶׁיִּשְׂרָאֵל אֵת עֲצָמוֹ. "וְשׁוֹבֵב" שֶׁשָּׁבַב אֵת יִצְרוֹ. "וְאֶרְדּוֹן" שֶׁרָדָה אֵת יִצְרוֹ. וְאִיכָא דְאַמְרִי, עַל שֶׁהֵיוּ פְּנֵיהָ דוּמִין לְוֶרֶד. "הֵיוּ שְׁתֵּי נָשִׁים" נַעֲשֶׂה מְרִים כְּשֵׁתֵי נָשִׁים. "חֲלָאָה וְנַעֲרָה", לֹא חֲלָאָה וְלֹא נַעֲרָה הִוא, אֲלֵא בְּתַחֲלָה "חֲלָאָה" וְלִבְסוּף "נַעֲרָה". "וּבְנֵי חֲלָאָה צָרַת וְצַחַר וְאַתְנָן". "צָרַת" שֶׁנַּעֲשִׂית צָרָה לְחִבְרוּתֶיהָ. "צַחַר" שֶׁהֵיוּ פְּנֵיהָ דוּמוֹת כְּצַחֲרִים. "אַתְנָן" שֶׁכָּל הַרְוָאָה אוֹתָהּ מוֹלִיךְ אֶתְנָן לְאַשְׁתּוֹ. וְרוֹאִים שְׁמֵרִים לִפְנֵי שְׁנַשְׂאָה הִיָּתָה נְרִאִית כְּאִשָּׁה חוֹלָה שֶׁפְּנֵיהָ דוּמוֹת לִירִיעוֹת, וְאַחֲרֵי שְׁנַשְׂאָה לְכָלֵב הַתְּהַפְּכוּ פְּנֵיהָ לְהִיּוֹת כְּוֶרֶד וְכַנַּעֲרָה וְכַצַּחֲרִים, וְכָל הַרְוָאָה אוֹתָהּ מוֹלִיךְ אֶתְנָן לְאַשְׁתּוֹ. וְרוֹאִים שֶׁהַשְּׁתַּלְשֻׁלָה אֲצִלָּה חֲשִׁיבוֹת הַזְּוֹג שֶׁהִיא בְּעֲצָמָה עוֹרְרָה אֵת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל לְזוּג, וְהַזְּוֹג רָפָא אוֹתָהּ וְכוּ'.

בְּרוֹר הַק"ל בְּגִלוֹת מְצִרִים.

עֲנִין בְּרוֹר הַק"ל הִיא מְרִכְזֵי בְּגִלוֹת מְצִרִים, כְּמוֹכָא בְּשַׁעַר הַהִקְדָּמוֹת' לְהַאַרְיז' ל (פד:) כְּמוֹ שֶׁחִוָּה הִיָּתָה בֵּת ק"ל שְׁנַיִם כְּשֶׁהוֹלִידָה לְשֵׁת, כֶּף הִיָּתָה יוֹכְבֵד בֵּת ק"ל שְׁנָה, כְּשֶׁיִּלְדָה אֵת מִשָּׁה. וְזֶהוּ סוּד פְּסוּק, "וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב", הוּא לְמַעוֹטֵי כָּל הַרְאִשׁוֹנִים, שֶׁהֵיוּ מִן הַרְעָה שֶׁל זָרַע לְבִטְלָה, וְכִמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּפְסוּק "וְאֵל אֶרְאָה בְּרַעְתִּי", כִּי דוֹר הַמְדַבֵּר כָּלָם, הֵיוּ בְּנֵי אָדָם אֲבִיו שֶׁל מִשָּׁה שֶׁהוּא שֵׁת, וְהֵיוּ אֲחִיו, אֲלֵא שֶׁיִּצְאוּ לְבִטְלָה בְּרַע שֶׁל

הקלפה. ומשה היה הטוב המבחר שיש בתוכם. וזהו אומרו, שש מאות אֶלֶף רגלי העם אשר אנכי בקרבו בקרבו ממש כַּנְזָר. וכן מובא ב'שער הפסוקים' להאריז"ל (שמות) והנה זמן גלות מצרים משֹׁנְכָנְסוּ לָהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל היו רד"ו שנים. ובק"ל שנים הראשונים התחילו הענפים להתגלגל בבני ישראל ובערב רב כַּנְזָר, והיו נצֹרְפִים ומתלבנים ומתבררים הטוב מן הרע, ולא נגמר ברוחם עד תשלום ק"ל שנים ההם, כְּדָגְמַת ק"ל שנים שִׁפְרַשׁ אָדָם וְהוֹלִידָם כַּנְזָר. ואחר שנשָׁלַם גְּלוּלָם וברורם אז נולד מִשָּׁה. וכן מובא ב'שער הגלגולים' להאריז"ל (הקדמה כט) שהכתוב שנאמר על משה (שמות לג, יב) "וְגַם מִצֵּאת חַן בְּעֵינַי מֵרַמְזוֹ עַל גְּלוּלוֹ הַקּוֹדֵם שֶׁהוּא הִיָּה נָח, וְהִיָּתָה אֲצִלוֹ מִצִּיאוֹת חַן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית ו, ח) "וְנָח מִצָּא חַן בְּעֵינַי ה'". ומבאר לדברינו שגם נח וגם משה היו סוד הנ"ח פנימיות הבת עין שנבררה מתוך הק"ל שנים של אדם הראשון.

וְכֵן מובא ב'שער הפסוקים' להאריז"ל שברור הק"ל התחיל על ידי יעקב ונביא את דבריו: (ויגש) ויעקב בא לתקן עון גלוי עריות שהוא השחתת הזרע הנתן בליל"ת ונעמ"ה הנקרא עריות כַּנְזָר. ולכן עברו עליו ק"ל שנה הראשונים בַּיְסוּרִין וּבְגִלוֹת כַּנְזָר. וזה שאמר הכתוב "מעט ורעים" שלשים ומאת שנה, רוצה לומר פי בהיותם רעים בַּיְסוּרִין, נִתְקַן עוֹן ק"ל שנה, בהשחתת הזרע דאדם הנקרא רע. וכשנשלמו אז נכנסה בו נשמת אדם הראשון כי כבר תקן אותם, ואז כתיב "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", פי כבר נכנסה בו נשמת חיים דאדם הראשון, ונמשך שעור זה י"ז שנה כַּמְנִין טו"ב, להורות פי בק"ל שנים ראשונים נִתְקַן הָרַע, וב"ז שנים אחרונים היה טוב בלי רע, לכן ירד למצרים, פי שם היו מתגלגלים ניצוצות השחתת הזרע.

וְהוֹסִיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שְׁלַכְנוּ מִיַּד כְּשִׁיעֵקֵב סִיָּם אֶת בְּרוּר הַק"ל שְׁלוּ
בְּכַנְיֻסְתּוֹ לְמַצְרִים, נוֹלְדָה יוֹכֵבֵד וְהִתְחִילָה אֶת בְּרוּר הַק"ל שֶׁל מֹשֶׁה, וְכִפִּי
שְׁמַצִּינוּ בְּזֶהָר (תִּקּוּנִים כ"ט). **יַעֲקֹב הוּא דְיוֹקֵן עַמּוּד הָאֲמָצַע מֵהֶצֶד שְׁלַחוּץ,**
וּמֹשֶׁה מֵהֶצֶד שְׁלִפְנַיִם, זֶה מֵהַגּוֹף וְזֶה מֵהַנְּשָׂמָה. וְכִשְׁסִיָּם יַעֲקֹב לְבָרַר אֶת
הַק"ל שֶׁל חִיצוֹנִיּוּת הַתְּפָאֶרֶת, נוֹלְדָה יוֹכֵבֵד וְהִתְחִילָה לְבָרַר אֶת הַק"ל שֶׁל פְּנִימִיּוּת
הַתְּפָאֶרֶת כְּדִי לְהוֹלִיד אֶת מֹשֶׁה אַחֲרֵי ק"ל שָׁנִים. וְלִכְּנֹן נוֹלְדָה יוֹכֵבֵד בֵּין הַחוּמוֹת,
לְרַמֵּז שְׁפָעַת נְכֻסִים פְּנִימָה לְמָקוֹם יוֹתֵר עִמָּךְ לְבָרַר אֶת הַק"ל הַפְּנִימִי.

מְצִינוּ בְּמִדְרַשׁ (ב"ר עו, ה) ר' יְהוּדָה בַּר סִימּוֹן בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן לֹא עָבְרוּ יִשְׂרָאֵל
אֶת הַיַּרְדֵּן אֲלָא בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, דְּכָתִיב "כִּי בְּמַקְלֵי עֲבֹרְתֵי אֶת
הַיַּרְדֵּן הַזֶּה". וּבְאֵר הַרְה"ג ר' מ. פ. שְׁלִיט"א שְׁ"בְּמַקְלֵי" אוֹתִיּוֹת מִי ב' ק"ל, מִיָּם
שֶׁנֶּחֱלְקוּ לְב' פְּעָמִים ק"ל, כִּי אִם נִבְקַע אֶת מִסְפֵּר יַרְדֵּן לְשָׁנִים, נִקְבַּל מִסְפֵּר ב'
ק"ל. וְנִרְאָה לְבָאֵר כִּיּוֹן שְׁאֲרָץ יִשְׂרָאֵל הִיא בְּבַחֲיֻנַּת נּוֹקְבָא, וְהַיַּרְדֵּן הוּא יְסוּד
דְּנוֹקְבָא, כְּמוֹבָא בְּסִפְרֵי הַלְקוּטִים' לְהַאֲרִיז"ל (דְּבָרִים ע' רסד) הַשְּׁפַע שֶׁל הַיַּרְדֵּן מֵתַחֲלַק
לְשָׁנֵי חֲצָאִים שְׁכָל אֶחָד הוּא מִסְפֵּר ק"ל, לְרַמֵּז שֶׁהַמְּלָכוֹת מְקַבְּלוֹת ק"ל אֶחָד, וְהַיְסוּד
מְקַבֵּל אֶת הַק"ל הַשָּׁנִי. וְזֶה הַיְסוּד שֶׁל הַיְסוּרִים שֶׁל יַעֲקֹב שֶׁהִיא בְּתַכְלִית הַשְּׁפָלוּת
כְּשֶׁעָבַר אֶת הַיַּרְדֵּן רַק עִם אוֹתוֹ מְקַל שְׁמֵרְמֵז עַל ב' ק"ל, לְסַמֵּל שֶׁהוּא סוֹבֵל עֲבוּר
בְּרוּר הַק"ל, וּבְזִכּוֹת שְׁיַעֲקֹב בָּרַר אֶת הַק"ל זְכוּ יִשְׂרָאֵל לְהַכְּנִס לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל
בְּבִקְיַעַת הַיַּרְדֵּן בְּסוּד ב' ק"ל שְׁמִסְמַל אֶת הַיְחוּד הַשְּׁלָם. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' יוֹסֵף
שִׁינְבֵּרְגֵר שְׁלִיט"א שִׁישׁ רְמֵז עַל הַתְּפָקִיד שֶׁל יַעֲקֹב לְבָרַר אֶת הַק"ל, בְּכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית
כז, כב) "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֶשָׂו". וּבְזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה לְהַנְצִל מֵהַיְדִים שֶׁל
עֶשָׂו.

מוֹבָא בְּשִׁעַר מְאֲמְרֵי רַשְׁב"י לְהַאֲרִיז"ל (אֲדָרָא זוטא) וְדַע כִּי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלֵינוּ
הַשְּׁלוֹם זְכָה אֶל הַדַּעַת הָעֲלִיוֹן וְזֶה מֵה שְׁפָתוֹב "וַיֵּרָא ה' כִּי סָר

לראות", שהם שבעה הבלים האלו אשר כלם הם בגימטריא כמנזן ס"ר. ומכאן נמשך המן לישראל שנאמר בו "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים" ונאמר עליו "ונפשונו קצה בלחם הקלקל". וקלקל בגימטריא ס"ר, והנה משה לבדו הוא אשר זכה להוריד הדעת הזה אל נוקבא דז"א ונעשה בה בחינת דעת ק"ל בסוד דעתן של נשים קלה, כי ר"ס הוא בגימטריא קלק"ל שהם שתי פעמים ק"ל, וק"ל האחד נשאר למעלה בדעת הז"א, וק"ל השני יורד למטה בנוקביה ונעשה לה דעת קל. ורואים ששתי בחינות הק"ל שרשן בספירת הדעת שרש התפארת, ושתיהן התגלו אצל משה במן שהוריד לישראל שנקרא לחם הקלקל בסוד ב' פעמים ק"ל, והאור הזה התגלה למשה גם בסנה בפסוק "וירא ה' כי סר לראות", כי ס"ר בגימטריא ב' פעמים ק"ל. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שלכן תקן משה לברך ברכת הזן על המן בה נאמר הנסח הזן את העולם בחו בחסד וברחמים, כי חן מרמז על בחינת נ"ח הפנימית, בחסד מרמז על בחינת ע"ב בגימטריא חסד, וחו חסד בגימטריא ק"ל.

הק"ל קשור למשק"ל.

לפי זה נראה לבאר מדוע ענזן הק"ל קשור למשק"ל, כפי שהבאנו מהלק"ת להארז"ל (פ' שמות ע' ככו) על הכתוב "קצרת כסף אחת שלשים ומאה משקלה", שהמלה "משקלה" היא אותיות משה קל. וכן הבאנו במדרש (במדב"ר יד, ה) "קצרת זה יעקב, שלשים ומאה משקלה", כנגד ק"ל תבות שיש מן "וישת על ראש אפרים", עד "וישם את אפרים לפני מנשה". ועוד מובא שם (י) "שלשים ומאה משקלה", כשיירד יעקב למצרים בשביל יוסף בן ק"ל שנים הנה. כיון שסוד הב' פעמים ק"ל שרשן בדעת, לכן הו בסוד

משקל, כמובא בזהר (בראשית ל:) שְׁהַמְשָׁקֵל הוא בסוד דַעַת שְׁשׁוּקֵל ומכריע בין החסדים והגבורות שנמצאים בצד ימין ושמאל של המשקל בסוד שְׁקוּל הדעת. וכן מובא בפרוש ה'מתוק מדבש' על הזהר (תשא קפז): שְׁמִשְׁקֵל עם האותיות בגימטריא דַעַת וכן מצינו בזהר שם "לא תעשו עול במשפט במדה במשקל" וגו' במשקל מצד האות ו', שְׁנֵי מֵאֲזֵנֵי הַשָּׁקֵל הֵם ה' ה'. וכן יעקב המסמל את התפארת ששרשה בדעת חי 147 שנים כמנן מאזנים. והוסיף הרה"ג ר' א. ה. שליט"א שמצינו במשנה שמאזנים נקראים עֵינִים: (ב"ב פח:): הִיָּה שׁוֹקֵל לוֹ עֵין בְּעֵין. וכן קל חמר בגימטריא חשמל שמסמל את עמוד האמצע. וכפי שהבאנו שחשמ"ל מרמז באות שניה בכל מקום שכתוב "קרננו קצרת כסף אחת שלשים ומאה משקלה". וכן קל וחמר רגילים לכתוב בר"ת ק"ו שמסמל את עמוד האמצע שהוא הקו המכריע בין קוי הימין והשמאל. וכן משקל שוקל בין קל לכבד לתקן את הקל שלא נברר מהחמר הכבד. ולכן תלמוד תורה כנגד כולם, כי הוא שוקל יותר מכולם בגלל שמבררים דרכו את הק"ל מהחומר יותר מכולם. וכן כולם מרמז על שרש הכלימה לאלו שלא מבררים את הק"ל, כפי שבארנו לעיל על מרים ש"תכלם שבעת ימים".

וכן משק"ל נרמז באות שניה בכתוב (ויקרא כו, מ) "אֲשֶׁר הִלְכוּ עִמִּי בְּקָרְלִי" כפי שבארנו שפגם הקרי הוא פגם הק"ל שבמשקל. וכן משק"ל נרמז באות שניה בפסוק שמדבר על ברור הניצוצות והקל מהחמר בשעבוד מצרים (שמות ו, ט) "ולא שמעו אל משה מקצרו רוח ומעבדה קשה". והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שיש עוד רמז באותו פסוק "מקצרו רוח ומעבדה קשה" ר"ת בלי אותיות גלוות קרק"ע בגימטריא משקל.

נראה לבאר מדוע משקל בגימטריא קרקע ופגם הקרי פוגם במשקל ובקרקע, על פי הזהר (פקודי רסו:): לתוף אמצע ההיכל הזה עומדת רוח אחת,

שְׁעוּמָדָת וְאוֹרְבַת עַל דְּרָכִים וְשִׁבְלִים, לְרֹאוֹת אֶת כָּל אֶתֶם שְׁעוּבָרִים
עַל דְּבַרֵי הַתּוֹרָה, כְּדֵי לְהַכְנִיס שְׁנֵאָה בֵּין מַעֲלָה וּמַטָּה, מִשׁוּם שְׁכַל
הַהִיכָל הַזֶּה הוּא אֵיבָה. זֶה וְכֹל אוֹתָם הָאֲחֵרִים, כָּלֵם עוֹמְדִים לְהִרְאוֹת
פָּנִים מְאִירוֹת לְבַנֵּי אָדָם וּלְפִתּוֹת אוֹתָם, כְּדֵי שְׁיִסְטוּ מִדְּרֹךְ הָאֵמֶת
וּלְמִשָּׁךְ אוֹתָם אֲחֵרֵיהֶם, וְאַחַר כֵּן הֵם הוֹרְגִים אוֹתָם, הַרוּחַ הַזֶּה נִקְרָאת
אֶפְרִיז״א. עֶפֶר שֶׁל אֶפֶר. שְׁלֹא עוֹשֶׂה תוֹלְדוֹת וּפְרוֹת לְעוֹלָמִים, מִשׁוּם
שְׁזָהוּ עֶפֶר שֶׁל אֶפֶר. וְאֵף עַל גַּב שְׁנִקְרָא עֶפֶר, אֵינוֹ עֶפֶר קְדוֹשׁ שְׁעוֹשֶׂה
פְרוֹת, וְנִקְרָא ״עֶפְרוֹת זֶהב״. אֲלֵא כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר, ״מַעֲפֵר שְׂרֵפֶת הַחֲטָאת״.
וְזֶהוּ עֶפֶר שְׂרֵפֶת הַחֲטָאת. וְסִימֵן זֶה בָּא בְּשֵׁנֵי צְדָדִים. אֶחָד, מִשׁוּם
שֶׁהוּא כָּלוּל בַּחֲטָאת הַזֶּה, הַסּוּד שֶׁל אוֹתוֹ נֶחֱשׁ הַקֶּשֶׁה. וְאַחַד, שְׁכַפְשָׁאָדָם
עוֹשֶׂה חֲטָאת, הוּא מְחַזֵּק אֶת הָעֶפֶר הַזֶּה וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם. וְזֶהוּ הַכָּלוּל
״בְּמֵי הַמַּרִּים הַמְּאָרִים״. וְלִכֵּן צָרִיךְ אוֹתוֹ לְאֵשׁ שְׁסֻטְתָּה תַּחַת בְּעֵלָה
וְעִשְׂתָּה מַעֲשֶׂה שֶׁל אֵשׁ זְנוּנִים, לְהִשְׁקוֹת אוֹתָהּ מִיַּם שְׁכָלוּלִים בְּעֶפֶר,
שֶׁהוּא מִקְרָקֶה הַמִּשְׁכָּן, וְהָעֶפֶר הַזֶּה הוּא מְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא קְרָקֶע,
וְאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא קְרָקֶע שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁכָּן. וְהָעֶפֶר הַזֶּה הוּא מְאוֹתוֹ קְרָקֶע.
וּמִשׁוּם כֵּן צָרִיךְ הַכֵּהוֹן לְהִשְׁקוֹת אֶת הָאֵשׁ הַזֶּה כְּמוֹ כֵּן. וְהַכֵּל הוּא בְּרָמְזוֹ
עֲלִיוֹן. רוֹאִים שֶׁהַזֶּהר מְרַמֵּז עַל תִּקְוֹן פָּגָם הַקָּרִי שְׁנִעֲשֶׂה דְרֹךְ עֶפֶר מִקְרָקֶע הַמִּשְׁכָּן,
כִּיּוֹן שֶׁעֶפֶר קְרָקֶע הַמִּשְׁכָּן בָּא מִמְּקוֹם עֲלִיוֹן שְׁשֵׁמוֹ **קְרָקֶע**, וּמִבְּאֵר לְדְבַרֵינוּ
שֶׁהַמִּשְׁקָל הוּא סוּד הַדְּעַת. וְהַקְרָקֶע הִיא סוּד הַמְּלָכוּת שְׁפָגְמוֹ בָּהּ אֶת הַטְּפוֹת, לְכֵן
נִעֲשֶׂה הַתִּקְוֹן עַל יְדֵי עֶפֶר מִהַקְרָקֶע הָעֲלִיוֹן שְׁמֵתֵקוֹן אֶת הַנִּיצוּצוֹת שְׁנִפְגְּמוּ בַּקְרָקֶע
הַתַּחְתּוֹן. וְכֵן **עֶפֶר וְקְרָקֶע** מְסַמְּלִים אֶת הַחֲמֵר הַכְּבֵד, וְהַמִּשְׁקָל הוּא גַם
בְּגִימְטְרִיא **קְרָקֶע** הֵינּוּ שֵׁישׁ לוֹ אֶת בְּחִינַת הַקְרָקֶע, וְגַם יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת **ק״ל**
שְׁבַמִּשְׁקָל. לְכֵן הוּא יְכוּל לְתִקְוֹן אֶת פָּגָם הַקָּל שְׁלֹא נִבְרַר מִהַחֲמֵר שֶׁהוּא עֶפֶר. וְכֵן

מובא ב'שער היחודים' להאריז"ל (פרק יז) טוב לתקון קרי שישכב שעה אחת בלילה על גבי קרקע ואבן מראשתיו, ויכנו יו"ד ה"ה וא"ו ה"ה כמנזן אבן, והוא סגוף גדול ומועיל אל השלמות. ובכל התורה מופיעה תבת קרקע במקום אחד ויחיד בפסוק שהזהר מזכיר על קרקע המשכן שנאמר בפרשת סוטה (במדבר ה, יז) "ולקח הלהן מים קדשים בכלי חרש ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן יקח הלהן ונתנו אל המים". וגם בנ"ד יש עוד שבע פעמים שארבע מתוכם מדברים על בנין בית המקדש על ידי שלמה, ועוד שנים מדברים על בית שלמה עצמו סוד בית המלכות, והפעם השמינית בתנ"ך כתובה קרקע בפסוק שה' מוכיח את ישראל שיוצאים לגלות, והפסוק מרמז על הקשר של הקרקע עם הנחש (עמוס ט, ג) "ואם יסתרו מנגד עיני בקרקע הים משם אצוה את הנחש ונשכם".

מובא ברש"י (במדבר ז, יט) "קצרת כסף" מנזן אותיותיו בגימטריא תתק"ל כנגד שנותיו של אדם הראשון: "שלושים ומאה משקלה" על שם שכשהעמיד תולדות לקיום העולם בן מאה ול' שנה היה. ורואים שרש"י מקשר את הפסוק לכל שנותיו של אדם הראשון, שחי תתק"ל שנים. ונראה לבאר על פי מה שמובא בספר 'מגלה עמקות' (שמות) הגליות היו ראוין להיות תתק"ל שנה כמנזן שנותיו של אדם הראשון וכמנזן תענ"ת, "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה" היה במצרים משנולד יצחק. והיו בגלות בבל פ"ח שנה והיינו ע' לפקידא בעלמא, שמנה עשר שנה אחר כך לבנין בית המקדש, ואחר כך היו ל"ד שנה בשעבוד מלכות פרס. ואחר כך ק"פ שנה במלכות יון. והמותר [רכ"ח] מגיע לגלות האחרון ובעונותינו שרבו נתוסף. וכיון שתתק"ל שנים של אדם הראשון מסמלים את כל הגליות של ישראל שמתקנים את פגם הק"ל לכן הם קשורים לפסוק שמדבר

על ה"ק"ל. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שהס"ת של הפסוק "קצרת כסף אחת שלשים ומאה משקלה" בגימטריא תתק"ל. וכן ק"ל ס"ת השם השישי של אנא בכח שהוא כנגד היסוד שמתקן את פגם הקרי, יג"ל פז"ק. שהן ר"ת פדיון זרע קדושים פדוע. וכן יג"ל פדיון זרע קדושים בגימטריא תתק"ל. וכן יג"ל פז"ק אותיות זק"ף גדול שיש בו בחינת יסוד, כמובא ברמ"ק (פרדס רמונים' כט, ג) זק"ף גדול פרש הרשב"י כי השתי נקדות הם החס"ד והגבורה ולפיכך האחד למעלה מחברו להורות על תגבורות החסד על הגבורה ולכן נקרא גדול מל שון גדלה וכל זה על ידי התפארת המטה הגבורה לצד הימין. וכן אם נוריד מספר שב"ט ממספר ישרא"ל לדעת מתי יתקיים הכתוב של הגאולה "וקם שבט מישראל" נקבל מספר יג"ל פז"ק. כי גמר התקון של השם הזה הוא סוד הגאולה. וכן יג"ל פדיון זרע קדושים ס"ת מנע"ל בגימטריא קצ, שמרמז על תחלת הפסוק "דרוך כוכב מעקב" סוד הדריכה ברגלים וירידת האור למטה מטה. והוסיף הרה"ג ר' א. י. שליט"א שפרק י"ג בתהלים מרמז על י"ג מדות שהתורה נדרשת, שהראשון הוא קל וחמר, ולכן מדבר הפרק על צעקת הגלות וצער משיח, ונרמז בו הרבה צרופי אותיות י"ג והמספר ק"ל שבו תלוי התקון: "עד אנה [בגימטריא ק"ל] ה' תשכחני נצח עד אנה [בגימטריא ק"ל] תסתיר את פניך ממני: עד אנה בגימטריא ק"ל] אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד אנה בגימטריא ק"ל] ירום איבי עלי: הביטה ענני רמז על עין בגימטריא ק"ל] ה' אלהי האירה עיני [סוד הק"ל] פן אישן המות: פן [בגימטריא ק"ל] יאמר איבי יכלתיו צרי יגילו כי אמוט: ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה לה' כי גמל עלי".

וכן מובא ב'שער רוח הקדש' להאריז"ל (יז) ענין השובב"ם הנודעים שיש מנהג קדום בכל ישראל להתענות מ' יום רצופים שיש מן יום

הראשון של פְּרִשְׁת שְׁמוֹת עַד פְּרִשְׁת תְּרוּמָה וּקְצַת מִן תְּצֻוֶה. וְנִתְּנוּ סִימָן בָּהֶם "שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבְבִים" ר"ת 'שְׁמוֹת 'וְאָרָא 'בָּא 'בְּשִׁלַּח 'וְתָרוּ 'מִשְׁפָּטִים. וְהִנֵּה עֵקֶר הַתְּעִנִית בָּהֶם בְּמ' יָמִים אֱלוֹ לֹא נִתְקַנוּ אֱלֹא עַל עֹן הַקָּרִי. וְיָמִים אֱלוֹ מְסֻגְלִים לְהַתְּעַנּוֹת בָּהֶם עַל הַקָּרִי יוֹתֵר מִכָּל יָמוֹת הַשָּׁנָה. וְטַעַם הַדָּבָר יִתְבָּאֵר לָךְ מִמָּה שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּעִנְיָן גְּלוֹת מִצְרַיִם בְּחֹמֶר וּבְלִבָּנִים מָה עִנְיָנוּ. וְשֵׁם נִתְבָּאֵר כִּי אוֹתָם שֶׁנִּשְׁתַּעֲבְדוּ בְּגְלוֹת מִצְרַיִם הָיוּ אוֹתָם הַנִּיצוּצוֹת שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁיֵּצְאוּ מֵאֲדָם הָרִאשׁוֹן בְּאוֹתָם ק"ל שָׁנָה. שֶׁפָּרַשׁ מִן אִשְׁתּוֹ וְהָיָה מוֹלִיד שְׂדֵיךָ וְרוֹחִין עַל יְדֵי טְפוֹת קָרִי. וְכָל אֱלוֹ נִתְקַנוּ בְּגְלוֹת מִצְרַיִם הַהוּא. וְלָכֵן בְּזִמְנֵן הַפְּרָשִׁיּוֹת אֱלוֹ יֵשׁ בָּהֶם סֻגְלָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבַת הָאָדָם הַמִּתְעַנֶּה בָּהֶם עַל עֹן הַקָּרִי. וְלָכֵן הֵם מִתְחִלִּים מִן פְּרִשְׁת שְׁמוֹת. מִפְּנֵי שֶׁאֵז בְּפִרְשָׁה הַהִיא הִיָּתָה הַתְּחִלַּת הַשְּׁעִבּוֹד.

מְלָקוֹת מְלִשׁוֹן קַל

כְּתוּב (דברים כה, ג) "אֲרַבְעִים יָכֵנוּ לֹא יִסִּיף פֶּן יִסִּיף לְהַפְתּוֹ עַל אֱלֹה מִכָּה רַבָּה וְנִקְלָה אַחִיד לְעִינִיד", וּמִבְּאֵר רש"י "וְנִקְלָה אַחִיד", כָּל הַיּוֹם קוֹרְאוּ רָשָׁע, וּמִשְׁלָקָה קוֹרְאוּ אַחִיד. נִרְאֶה דִּהְלִשׁוֹן נִקְלָה לְעִינִיד, הוּא מְלִשׁוֹן קַל וְעִי. לְכֹן מִרְמֵז "וְנִקְלָה אַחִיד לְעִינִיד" דְּעַל יְדֵי הַמְּלָקוֹת מִתְקַשְּׂרִים עִם בְּחִינַת קַל וְעִי. וְזֶה שֶׁאֹמֵר רש"י מִשְׁלָקָה קוֹרְאוּ אַחִיד, דִּהְמְלָקוֹת טִהְרוּ וְחָזַר לְהִיּוֹת "אַחִיד לְעִינִיד". וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (סנהדרין י) מְלָקוֹת בְּמָקוֹם מִיתָה עוֹמְדָת. הֵינּוּ שֶׁאֲדָם זֶה רְאוּי הָיָה לָמוֹת, וְהַתּוֹרָה נִתְּנָה מְלָקוֹת בְּמָקוֹם מִיתָה, וְרוֹאִים שֶׁמְלָקוֹת מְכַפְּרוֹת וּמְטַהֲרוֹת בְּבַחֲינַת מִיתָה, דְּזֶה נִתֵּן בְּמָקוֹם זֶה. לְפִי זֶה מִבְּאֵר מְדוּעַ אֵין עוֹנְשִׁין מִן הַדִּין, וְאֵין מְזַהֲרִין מִן הַדִּין. כִּי הַתּוֹרָה גִּלְתָּה בְּדִין קַל שֶׁחָיַב בְּמְלָקוֹת, וְהַמְּלָקוֹת מִתְקַנִּים אוֹתוֹ, וְאֵנוּ לוֹמְדִים קַל

וְחָמֵר שֶׁגַם הַחֲמוּר יְהִיָּה אֲסוּר קַל וְחָמֵר מֵהַקֵּל, כֹּל זֶה לְגַבֵּי עֶצֶם הָאֲסוּר, אֲבָל לְגַבֵּי הַעֲנֵשׁ יִתְכַּן שֶׁהַמְּלָקוֹת לֹא יוֹעִילוּ לַחֲמוּר לְתַקֵּן אוֹתוֹ כְּמוֹ לְקַל, וְכִינּוּן שֶׁהַתּוֹרָה לֹא גָלְתָה אֶת עֲנִשׁוֹ וְתַקּוּנוֹ, אִין אָנוּ יְכוּלִים לְלַמּוֹד מֵהַקֵּל וְחָמֵר לְעֲנֹן זֶה. וְכֵן מוּבָא בַּמִּהְרָשׁ"א (סנהדרין סד): **נִרְאָה לְתַת טַעַם הָא דְאִמְרִינָן בְּכָל דְּיוֹכְתָא דְאִין עוֹנְשִׁין מִן הַדִּין אִף עַל גַּב דְּקַל וְחָמֵר מִדָּה הִיא בַּתּוֹרָה, מְכַל מְקוּם אִין לְדוּן כֵּן לְעֲנֹן עֲנֵשׁ, דְאִמָּא זֶה שְׁעֵשָׂה עֲבָרָה הַחֲמוּרָה מִזֵּו אִינוּ מִתְכַּפֵּר בְּעֲנֵשׁ הַמְּפָרֵשׁ בְּקֶלְהָ מְמוּנָה.**

וְכֵן מוּבָא ב'שַׁעַר הַמִּצְוֹת' לְהָאֲרִיז"ל (תצא ע' קמג) שֶׁמְּלָקוֹת מְטַהְרוֹת אֶת עַמּוּד הָאֲמֻצָּע. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (שם) **אֲמַדוּהוּ לְקַבֵּל עֲשָׂרִים אִין מְכִין אוֹתוֹ אֶלָּא מְכוֹת הָרְאוּיּוֹת לְהַשְׁתַּלֵּשׁ, וְכַמָּה הֵן תַּמְנֵי סָרִי.** הֵינּוּ שָׂאֵם לְאָדָם אִין פַּח לְקַבֵּל ל"ט מְלָקוֹת, וְנוֹתְנִים לוֹ פְּחוֹת, צְרִיף לְתַת לוֹ מִסְפַּר מְלָקוֹת שְׁאִפְשֵׁר לְחַלְקוֹ לִג' חֲלָקִים, וְלַהֲלַקוֹתוֹ ב' חֲלָקִים מְאַחֲרִיו וְאֶחָד מִלְּפָנָיו. נִרְאָה דְלַכֵּן מְשַׁלְשִׁים הַמְּלָקוֹת לְסַמֵּל שְׁמִטְהָרִים אֶת עַמּוּד הָאֲמֻצָּע שְׁמַרְכָּב מִג' חֲלָקִים; חֲסֵד, גְּבוּרָה תְּפָאֶרֶת. וְכִנְגֵד כָּל חֶלֶק, נוֹתְנִים שְׁלִישׁ מֵהַמְּלָקוֹת. וְנִרְאָה דְלַכֵּן נוֹתְנִים ל"ט **מְלָקוֹת ג' פְּעָמִים יג',** דְּבַחוּט יֵשׁ מִסְפַּר ל"ט שֶׁהוּא ג' פְּעָמִים יג', כְּדַבְּאֲרָנוּ בְּמֵאֲמַר 'חֲשַׁמֵּל דָּם'. וְכֵן הַמְּסַפֵּר **"ג** קְשׁוּר עִם **"ג** מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרְשֶׁת בִּהּ, שֶׁהָרְאוּשׁוּנָה הוּא קַל וְחָמֵר, וְכִינּוּן שֶׁמְּלָקוֹת מְתַקְּנִים אֶת בְּחִינַת **ק"ל**, הֵם מְתַקְּנִים בְּמִסְפַּר **"ג.**

מְצִינּוּ בַּמִּשְׁנָה (מכות כב): **כִּיצַד מְלָקִין אוֹתוֹ כּוֹפֵה שְׁתֵּי יָדָיו עַל הָעַמּוּד,** נִרְאָה דְלַכֵּן הֵיוּ מְלָקִין **עַל הָעַמּוּד,** לְסַמֵּל שֶׁהָאָדָם פָּגַם בְּעַמּוּד הָרוּחָנִי. וְעַל יָדֵי הַמְּלָקוֹת מְטַהְרִים אֶת הָעַמּוּד. וְלַכֵּן **כּוֹפֵה שְׁתֵּי יָדָיו,** דְּשְׁתֵּי יָדָים נִקְלָלוֹת בַּתְּפָאֶרֶת.

בעזרהש"ת אנו שמחים להודיע על קו טלפון של סוד החשמל מספרי הטלפון של

